

Raport
z uzupełniających konsultacji społecznych
projektu Uniwersytetu Gdańskiego
pod nazwą *Błękitna Wioska w Helu*

TOM I

Opracowanie:

mgr Monika Bednarska
dr inż. Andrzej Tyszecki

Gdańsk - styczeń 2006 roku

TOM I - RAPORT

1. WSTĘP	4
2. WPROWADZENIE	4
2.1. Prawne ramy konsultacji społecznych.....	4
2.2. Postępowanie z udziałem społeczeństwa	5
2.3. Budowa <i>Błękitnej Wioski</i> , a zobowiązania Polski wobec UE	6
2.4. Udział społeczeństwa w konsultowaniu projektów w obszarach przyrodniczo cennych	7
2.5. Zgodność projektu z ustaleniami dokumentów odnoszących się do polityki ekologicznej na poziomie wojewódzkim i powiatowym.....	7
3. CEL I ZAKRES KONSULTACJI SPOŁECZNYCH	11
4. OPIS PROJEKTU <i>BŁĘKITNA WIOSKA</i>	11
5. PROGRAM KONSULTACJI SPOŁECZNYCH	13
5.1. Określenie grup docelowych	13
5.2. Obszar objęty konsultacjami	13
6. PRZEBIEG KONSULTACJI	14
6.1. Informowanie społeczeństwa	14
6.2. Badania ankietowe	15
6.3. Spotkania konsultacyjne.....	15
7. PROBLEMY PODNOSZONE PODCZAS KONSULTACJI	17
7.1. Pytania, opinie oraz informacje prezentowane przez uczestników spotkań konsultacyjnych....	17
7.2. Problemy poruszane w ankietach, zgłaszane na piśmie i drogą elektroniczną	37
7.3. Inne zgłoszone kwestie	38
8. ANALIZA ZEBRANYCH OPINII I WNIOSKÓW	39
8.1. Wyniki spotkań konsultacyjnych.....	39
8.2. Wyniki konsultacji biernych	40
9. PODSUMOWANIE I WNIOSKI	40

TOM II - ZAŁĄCZNIKI

- Druk ulotki z ankietą
- Druk informacji o konsultacjach społecznych projektu *Błękitna Wioska*
- Druk plakatu
- Kopia ogłoszenia prasowego
- Prezentacja multimedialna wykorzystywana w trakcie spotkań konsultacyjnych
- Pisma z opiniami uczestników spotkania konsultacyjnego w dniu 16 grudnia 2005 roku w Jastarni
- Nadesłane ankiety
- Ankiety, które nadeszły po opracowaniu „Raportu ...”
- Listy z opiniami
- Odpowiedzi na listy z informacją o konsultacjach społecznych

- Uchwała Nr 590/XXXV/05 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 18 lipca 2005 roku w sprawie przystąpienia do uczestnictwa w projekcie p.n. „*Błękitna Wioska*”
- List intencyjny dotyczący możliwości realizacji koncepcji Uniwersytetu Gdańskiego pn. „*Błękitna Wioska*” na terenie miasta Helu, podpisany w dniu 10 stycznia 2005 roku przez Marszałka Województwa Pomorskiego Jana Kozłowskiego, Starostę Powiatu Puckiego Artura Jabłońskiego, Burmistrza Miasta Helu Mirosława Wądołowskiego i Rektora Uniwersytetu Gdańskiego Prof. Andrzeja Ceynowę
- Uchwała Nr XXIX/215/05 Rady Miasta Helu z dnia 22 września 2005 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru, składającego się z działek geodezyjnych nr 111/2, 111/3, 111/5 i 110/2 - położonego w Helu przy ul. Portowej (obręb Hel, karta mapy 4) (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego Nr 103 z dnia 26 października 2005 roku)
- Uchwała Nr XXX/222/05 Rady Miasta Helu z dnia 27 października 2005 roku w sprawie sprzedaży nieruchomości położonej w mieście Helu
- Mapa oraz Standartowy Formularz Danych obszaru zgłoszonego do Komisji Europejskiej PLB220005 Zatoka Pucka (Źródło: strona internetowa Ministerstwa Środowiska www.mos.gov.pl)
- Mapa oraz Standartowy Formularz Danych obszaru zgłoszonego do Komisji Europejskiej PLH220032 Zatoka Pucka i Półwysep Helski (Źródło: strona internetowa Ministerstwa Środowiska www.mos.gov.pl)
- Wydruki wybranych stron - dotyczących proponowanego powiększenia obszaru PLB22005 Zatoka Pucka - z opracowania: Pawlaczyk P., Kepel A, Jaros R., Dzięciołowski R., Wylegała P., Szubert A., Sidło P. O., Propozycja optymalnej sieci obszarów Natura 2000 w Polsce - „Shadow List”. Szczegółowa analiza wdrożenia Dyrektywy Siedliskowej. Syntetyczne ujęcie wdrożenia Dyrektywy Ptasiej, Warszawa 2004 r.

TOM III - DOKUMENTACJA Biura Projektowo-Doradczego EKO-KONSULT

- Wydruk ze strony www.ekokonsult.pl
- Wydruk ze strony www.hel.univ.gda.pl
- Wydruk ze strony www.przyjacielehelu.org „Ratujemy Małą Plażę w Helu”
- Wydruk listy stron internetowych zawierających informacje o *Błękitnej Wiosce*, w tym informacje prasowe
- Lista adresowa zawiadamianych
- Lista obecności z konferencji prasowej
- Listy obecności uczestników spotkań konsultacyjnych
- Kopie listów rozsyłanych do wybranych grup społecznych (pocztą i e-mail)
- Płyty DVD przekazane przez Uniwersytet Gdański z zapisem przebiegu spotkań konsultacyjnych

1. WSTĘP

Na podstawie umowy nr 1/FOK/2005 z dnia 7 listopada 2005 roku zawartej z Fundacją Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego, Biuro Projektowo-Doradcze EKO-KONSULT w okresie listopad - grudzień 2005 roku przeprowadziło akcję informacyjną na temat projektu Uniwersytetu Gdańskiego pod nazwą *Błękitna Wioska* w Helu oraz konsultacje społeczne tego projektu w wybranych miejscowościach Powiatu Puckiego oraz w Gdyni.

Niniejszy „Raport z uzupełniających konsultacji społecznych projektu Uniwersytetu Gdańskiego pod nazwą *Błękitna Wioska* w Helu” podsumowuje wyniki konsultacji przeprowadzonych z końcem 2005 roku oraz dokumentuje ich przebieg. Raport jest publicznie dostępny w Rektoracie Uniwersytetu Gdańskiego (ul. Bażyńskiego 1a), w Stacji Morskiej Instytutu Oceanografii UG w Helu (ul. Morska 2), Biurze Projektowo-Doradczym EKO-KONSULT w Gdańsku (ul. Kościerska 5) oraz w wersji elektronicznej na stronie www.hel.univ.gda.pl.

2. WPROWADZENIE

2.1. PRAWNE RAMY KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2001 r. Nr 62 poz. 627 z późniejszymi zmianami; dalej w skrócie ustawa Poś) w art. 31 ÷ 39 reguluje zasady udziału społeczeństwa w postępowaniach w sprawie ochrony środowiska. Przepisy te, wraz z postanowieniami dotyczącymi dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie (art. 19 ÷ 24 a, ustawy Poś) oraz dotyczącymi postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć (art. 46 ÷ 57 ustawy Poś) określają prawne ramy konsultacji społecznych.

Wymienione przepisy ustawy Poś transponują do polskiego prawa postanowienia odpowiednich dyrektyw Unii Europejskiej oraz prawa międzynarodowego, w tym Konwencji o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, sporządzonej w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 roku, zwanej Konwencją Aarhus, ratyfikowanej przez Polskę (Dz. U. z 2003 r., Nr 78 poz. 706). Wymagania Konwencji Aarhus zostały przeniesione do Dyrektywy 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 roku w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG.

2.2. POSTĘPOWANIE Z UDZIAŁEM SPOŁECZEŃSTWA

Włączanie społeczeństwa do konsultacji i postępowań w sprawach ochrony środowiska polega na realizacji sekwencji kolejnych kroków:

- opracowanie planu informowania i udziału społeczeństwa,
- zidentyfikowanie grup docelowych do informowania i udziału w konsultacjach,
- informowanie społeczeństwa,
- konsultowanie i zbieranie opinii społeczeństwa,
- analiza opinii i wniosków społeczeństwa,
- ocena wyników konsultacji.

Punktem wyjścia do opracowania planu informowania społeczeństwa, na temat projektu pod nazwą *Błękitna Wioska*, były wymagania prawa krajowego i międzynarodowego, w których wskazuje się, że wszelkie planowane przedsięwzięcia dotyczące ochrony środowiska lub mogące powodować skutki środowiskowe powinno się na jak najwcześniejszym etapie konsultować ze społeczeństwem - jeszcze przed złożeniem wniosku o realizację lub dofinansowanie, należy rozpoznawać zdanie zainteresowanych osób i lokalnych społeczności, udzielać informacji, inicjować dyskusje.

Identyfikacja grup docelowych jest konieczna ze względu na potrzebę skierowania informacji o planowanym przedsięwzięciu do tych grup i środowisk, do których w pierwszym rzędzie powinna ona trafić, przy zachowaniu w pełni otwartego charakteru konsultacji, aby wszystkie zainteresowane osoby mogły wziąć w nich udział w dogodnym momencie i w dogodny dla nich sposób.

W przypadku konsultowanego projektu *Błękitnej Wioski* starano się przekazać informacje za pośrednictwem mediów, plakatów, ogłoszeń oraz drogą pocztową i pocztą elektroniczną, jak najszerszej grupie potencjalnie zainteresowanych osób, które zidentyfikowano jako bezpośrednio lub pośrednio zainteresowane projektem *Błękitnej Wioski*.

Rozpowszechnianie informacji wśród społeczeństwa odbywało się w sposób aktywny i w sposób bierny. Podstawowym źródłem informacji o projekcie była strona internetowa Stacji Morskiej Instytutu Oceanografii UG w Helu, ze specjalnie utworzonym dla potrzeb konsultacji katalogiem *Błękitna Wioska*, zwrotnym adresem e-mailowym, telefonami do kontaktów oraz ankietą. Wykorzystano szeroko media, które przedstawiły informacje o projekcie *Błękitnej Wioski* w artykułach i notatkach prasowych oraz audycjach w radiu i telewizji. Opracowano komunikat dla prasy i przeprowadzono konferencję prasową. Zapewniono szeroki przekaz informacji o projekcie za pośrednictwem mediów lokalnych, regionalnych i ogólnokrajowych.

W miejscowościach, w których prowadzono konsultacje informowano o spotkaniach za pośrednictwem plakatów i ulotek oraz poprzez ogłoszenie prasowe. Drogą pocztową poinformowano szkoły uczestniczące w akcji edukacyjnej *Błękitna Szkoła*, prowadzonej przez Stację Morską Instytutu Oceanografii UG w Helu.

Wypowiedzi osób uczestniczących w konsultacjach podczas zorganizowanych spotkań, opinie oraz stanowiska wszystkich zainteresowanych osób zostały skompilowane w niniejszym raporcie. Uzupełnia go pełna dokumentacja z każdego spotkania w postaci elektronicznego zapisu dźwięku i obrazu.

Opinie i wnioski zainteresowanych osób zebrane w czasie przeprowadzonych konsultacji zostały przeanalizowane pod kątem możliwości wykorzystania w konkretyzacji koncepcji projektu *Błękitnej Wioski*, możliwości ich wykorzystania w przyszłych procedurach środowiskowych, postępowaniach administracyjnych itp., a przede wszystkim jako przesłanka do podejmowania decyzji o realizacji projektu lub jego zaniechaniu.

Ocena wyników konsultacji, ocena osiągnięcia zakładanych celów udziału społecznego, wreszcie ocena poziomu akceptacji społecznej projektu *Błękitnej Wioski* stanowi podsumowanie niniejszego raportu.

2.3. BUDOWA BŁĘKITNEJ WIOSKI, A ZOBOWIĄZANIA POLSKI WOBEC UE

Budowa *Błękitnej Wioski* w Helu zbiega się w czasie z wymogiem wypełnienia przez nasz kraj zobowiązań związanych z ochroną przyrody na obszarach zaliczonych do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000: PLB220005 Zatoka Pucka oraz PLH220032 Zatoka Pucka i Półwysep Helski. Z racji konieczności wypełnienia zobowiązań zapisanych w prawie Unii Europejskiej i prawie polskim, kraj nasz musi prowadzić monitoring zmian środowiska we wspomnianych obszarach Natura 2000 oraz winien prowadzić badania na potrzeby opracowania przyszłych planów ochrony tych obszarów. Powinien również w regularnych odstępach czasu informować Komisję Europejską o skuteczności działań podejmowanych na rzecz ochrony gatunków i siedlisk, dla ochrony których zostały ustanowione obszary Natura 2000.

Jednocześnie, w związku z koniecznością wdrożenia postanowień Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW), wody Zatoki Puckiej zostaną objęte do 2009 roku planem gospodarowania wodami dorzecza, nad którym prowadzone są prace w Ministerstwie Środowiska (Biuro Gospodarki Wodnej) przy współpracy administracji morskiej (Urzędu Morskiego w Gdyni). Jednym z podstawowych warunków wdrożenia ustaleń RDW jest ustanowienie programów monitoringu dla kontroli osiągnięcia celów środowiskowych między innymi w obrębie wód przybrzeżnych.

Rozbudowa Stacji Morskiej UG w Helu winna wspierać realizację naszych zobowiązań wobec Unii Europejskiej wynikających z wymogów ochrony przyrody i zasobów wodnych oraz najbardziej wartościowych ekosystemów, w tym przede wszystkim obszarów Natura 2000 oraz gatunków prawnie chronionych.

2.4. UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA W KONSULTOWANIU PROJEKTÓW W OBSZARACH PRZYRODNICZO CENNYCH

Zgodnie z prawem ochrony przyrody UE i Polski oraz obowiązującymi procedurami środowiskowymi, w przypadku zamiaru realizacji przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000, a także w przypadku realizacji działań mogących oddziaływać na cenne ekosystemy wodne lub od wody zależne, konieczne jest opracowanie raportu o oddziaływaniu na środowisko oraz przeprowadzenie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko z udziałem społecznym. Wówczas konieczne będzie kontynuowanie obecnych konsultacji projektu *Błękitnej Wioski* dla uzyskania konsensusu z różnymi środowiskami społecznymi, co oczywiście nie jest tożsame z pełną i nieograniczoną aprobatą. Chodzi jednakże o to, że chociaż nie wszyscy muszą akceptować planowane przedsięwzięcie, to wszystkim zainteresowanym muszą być znane ewentualne skutki jego realizacji, a administracja publiczna podejmując decyzję winna uwzględniać opinie różnych środowisk społecznych.

2.5. ZGODNOŚĆ PROJEKTU Z USTALENIAMI DOKUMENTÓW ODNOSZĄCYCH SIĘ DO POLITYKI EKOLOGICZNEJ NA POZIOMIE WOJEWÓDZKIM I POWIATOWYM

Projekt *Błękitnej Wioski* jako przedsięwzięcie publiczne, winien być zgodny z celami strategicznymi Województwa Pomorskiego oraz Powiatu Puckiego.

Z dokumentu „Polityki Ekologicznej Państwa”, przyjętej przez Sejm RP oraz innych dokumentów o charakterze programowym, wynikają cele określone w „Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego” (Uchwała Nr 587/XXXV/05, Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 18 lipca 2005 roku). Projekt *Błękitnej Wioski* realizuje, w całości lub części, niżej wymienione cele dokumentu strategii regionalnej:

- *Priorytet 1. KONKURENCYJNOŚĆ - Oddziaływanie na silną i trwałą pozycję regionu w skali europejskiej poprzez: rozwój przedsiębiorczości, innowacji i nowych technologii; budowę aktywnego społeczeństwa opartego na wiedzy; poprawę atrakcyjności osiedleńczej, inwestycyjnej i turystycznej.*
  - *Cel strategiczny 2. Wysoki poziom edukacji i nauki, w tym kierunki działań:*
    - *podnoszenie poziomu kształcenia w instytucjach edukacyjnych, zwłaszcza na poziomie wyższym;*
    - *zwiększenie różnorodności kierunków kształcenia, wspieranie innowacyjnych form kształcenia (np. e-edukacja) oraz kształcenia ustawicznego;*
    - *wspieranie regionalnych specjalności edukacyjnych i naukowo-badawczych oraz specjalności obejmujących nową technikę i technologię;*

- eksport usług edukacyjnych do innych regionów i za granicę;
  - wzrost współpracy międzyuczelnianej, a także rozwijanie wspólnych inicjatyw instytucji edukacyjnych oraz naukowych;
  - tworzenie atrakcyjnych warunków dla rozwoju kariery naukowej, w tym przyciąganie naukowców spoza regionu;
  - wspieranie rozwoju zaplecza informatycznego, usług i aplikacji dla nauki (e-nauka);
  - wzrost uczestnictwa regionu w międzynarodowej kooperacji naukowej;
  - tworzenie warunków dla efektywnej współpracy środowiska naukowo-akademickiego z administracją publiczną i środowiskiem gospodarczym.
- Cel strategiczny 3. Rozwój gospodarki wykorzystującej specyficzne zasoby regionalne, w tym kierunki działań:
- wspieranie rozwoju rybołówstwa oraz hodowli i przetwórstwa ryb;
  - restrukturyzacja obszarów związanych z rybołówstwem, a także wspieranie powiązań kooperacyjnych i powstawania grup producenckich w sektorze rybołówstwa i przetwórstwa ryb oraz tworzenie warunków dla koncentracji hurtowego handlu rybami w wybudowanych ze środków publicznych giełdach rybnych;
  - kreowanie i wspieranie rozwoju regionalnych i tradycyjnych produktów żywnościowych oraz innych marek regionalnych;
  - ochrona dziedzictwa historycznego, kulturowego i przyrodniczego sprzyjająca jego racjonalnemu wykorzystaniu w rozwoju społeczno-gospodarczym, w tym m.in. wspieranie rozwoju regionalnych przemysłów kultury oraz regionalnych produktów turystycznych;
  - budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej i uzdrowiskowej, podnoszenie jakości usług turystycznych, poszerzanie partnerstwa i współpracy w turystyce oraz rozwój zintegrowanego systemu promocji i informacji turystycznej.
- Cel strategiczny 5. Silna pozycja i powiązania Obszaru Metropolitalnego Trójmiasta w układzie ponadregionalnym, głównie bałtyckim, w tym kierunki działań:
- włączenie obszaru metropolitalnego w międzynarodową sieć współpracy z udziałem innych metropolii europejskich, zwłaszcza bałtyckich;
  - wspieranie rozwoju sieci kooperacji obszaru metropolitalnego z jego otoczeniem regionalnym i krajowym;
  - rozwój potencjału instytucjonalnego i infrastrukturalnego obszaru metropolitalnego w zakresie organizacji wydarzeń targowo-wystawienniczych, kulturalnych, turystycznych i sportowych o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym, głównie bałtyckim;
  - rozbudowa i poszerzenie oferty placówek edukacji, nauki, kultury, ochrony zdrowia, administracji i innych usług wyższego rzędu w obszarze metropolitalnym;
  - tworzenie warunków dla rozwoju funkcji metropolitalnych (m.in. połączenia lotnicze i morskie, przedstawicielstwa zagraniczne, międzynarodowe instytucje finansowe, cykliczne wydarzenia naukowe i kulturalne);

- realizacja wspólnych lub skoordynowanych przedsięwzięć wzmocniających potencjał rozwojowy obszaru metropolitalnego oraz przedsięwzięć zmierzających do ochrony jego systemu ekologicznego.
- **Priorytet II. SPÓJNOŚĆ** - Oddziaływanie na zmniejszenie różnicowań wewnątrz województwa w poziomie rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego.
  - **Cel strategiczny 1. Wzrost zatrudnienia i mobilności zawodowej**, w tym kierunki działań:
    - poprawa zakresu i jakości usług rynku pracy w regionie;
    - aktywne formy wspomagania wzrostu zatrudnienia, zwłaszcza na obszarach dotkniętych wysokim, strukturalnym bezrobociem;
  - **Cel strategiczny 3. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego**, w tym kierunki działań:
    - umacnianie partnerstwa organizacji pozarządowych i samorządu terytorialnego dla skutecznej realizacji zadań publicznych, a także wspieranie wzrostu zaangażowania obywatelskiego w życiu publicznym;
    - promocja postaw obywatelskich i działalności prospołecznej;
    - wpieranie działań służących umacnianiu różnorodności i tożsamości regionalnej, utrwalanie dziedzictwa Kaszub, Kociewia, Powiśla i Żuław oraz innych części regionu, pielęgnacja i rozwój języka kaszubskiego i lokalnych dialektów, a także pielęgnowanie tradycji morskich i historycznych, w tym solidarnościowych;
    - wspieranie rozwoju kultury i poprawa dostępności mieszkańców regionu do oferty kulturalnej.
  - **Cel strategiczny 4. Kształtowanie procesów społecznych i przestrzennych dla poprawy jakości życia**, w tym kierunki działań:
    - rewitalizacja obszarów regresu społeczno-gospodarczego, zdegradowanych obszarów miejskich, przemysłowych i powojennych, osiedli popegeerowskich, obszarów cennych kulturowo oraz obszarów zdegradowanych przyrodniczo;
    - wspieranie kompleksowej odnowy wsi pomorskiej;
    - racjonalizacja procesów suburbanizacji w otoczeniu metropolii i subregionalnych ośrodków rozwojowych;
    - wspieranie tworzenia optymalnych warunków zaspokajania potrzeb mieszkaniowych, m. in. dla poprawy mobilności przestrzennej mieszkańców.
- **Priorytet III. DOSTĘPNOŚĆ** - Zapewnienie mobilności ludzi, dostępności usług oraz sprawnego i bezpiecznego przepływu towarów, informacji, wiedzy i energii dzięki efektywnie funkcjonującej infrastrukturze, z poszanowaniem zasobów i walorów środowiska.
  - **Cel strategiczny 4. Zachowanie i poprawa stanu środowiska przyrodniczego**, w tym kierunki działań:
    - zmniejszenie poziomu zanieczyszczenia środowiska oraz negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na wody podziemne i powierzchniowe, a także na powietrze atmosferyczne;
    - wzmocnienie zwartości i ciągłości przestrzennej systemu obszarów chronionych województwa;

- *poprawa zwartości przestrzennej lasów; ochrona środowiska morskiego;*
- *ochrona różnorodności biologicznej, w tym realizacja przedsięwzięć związanych z ustanowieniem obszarów sieci NATURA 2000.*

„Strategia Rozwoju Gospodarczego Ziemi Puckiej” przyjęta 18 grudnia 2000 roku tak określa misję rozwoju tego regionu: „...Ziemia Pucka - zapewnia dobre warunki dla inwestorów dzięki swojemu położeniu, walorom naturalnym, rozwiniętej gospodarce i życzliwej postawie władz lokalnych. Region, w którym nieustannie powstają i rozwijają się małe i średnie przedsiębiorstwa prywatne. Rozwój gospodarki jest zharmonizowany z ochroną bogatych wartości przyrody, krajobrazu i dziedzictwa kultury.

Ziemia Pucka - czysta, zdrowa, komfortowa dla mieszkańców, gościnna dla turystów. Nowoczesna i przyjazna dla środowiska infrastruktura lokalna zapewnia wysoką jakość życia tym, którzy tu mieszkają, pracują i wypoczywają”.

W dokumencie „Strategii...” sformułowano następujący cel strategiczny: *Doprowadzić do przedłużenia sezonu poprzez urozmaicenie i poszerzenie oferty dla turystów i poprawę jakości usług.*

Natomiast „Program ochrony środowiska Powiatu Puckiego na lata 2004-2010” w ramach kierunku ekologicznego zawiera następujące zapisy:

- *Ochrona krajobrazu naturalnego i wzrost różnorodności biologicznej, zwłaszcza w strefie przybrzeżnej Bałtyku - wyróżniono zadania operacyjne:*
  - *Kontynuacja realizacji programu „Projekt odtworzenia i ochrony zasobów ryb Zatoki Puckiej”,*
  - *Ochrona linii brzegowej Morza Bałtyckiego,*
  - *Ochrona cennych obszarów krajobrazu naturalnego,*
  - *Edukacja w zakresie ochrony gatunkowej roślin i zwierząt.*
- *Rozwój proekologicznego sektora gospodarki - wyróżniono zadania operacyjne:*
  - *Wspieranie powstawania tzw. zielonych miejsc pracy, w tym przygotowanie przez władze samorządowe (powiatowe) programu tworzenia zielonych miejsc pracy,*
  - *Promocja powstawania małych i średnich firm w obrębie działań aktywności gospodarczej związanych z ochroną środowiska,*
  - *Rozwój agroturystyki, turystyki ekologicznej i proekologicznych form rekreacji.*

Na podstawie analizy wyżej wymienionych dokumentów należy stwierdzić, że cele projektu *Błękitnej Wioski* są zbieżne z celami strategicznych dokumentów, przyjętych na poziomie wojewódzkim i powiatowym.

3. CEL I ZAKRES KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Konsultacje społeczne projektu Uniwersytetu Gdańskiego *Błękitna Wioska* w Helu, były prowadzone na wczesnym etapie przygotowania tego przedsięwzięcia. Po kilkuletnim okresie rozmów i konsultacji władze samorządowe miasta Hel, na wniosek Uniwersytetu Gdańskiego, uchwaliły miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu, składającego się z działek geodezyjnych nr 111/2, 111/3, 111/5 i 110/2 - położonego w Helu przy ul. Portowej (Uchwała Nr XXIX/215/05 Rady Miasta Helu z dnia 22 września 2005 roku opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego Nr 103 z dnia 26 października 2005 roku), otwierając możliwość realizacji projektu *Błękitnej Wioski*¹. Obecnie trwa proces dyskusowania i konkretyzowania się programu rozbudowy Stacji Morskiej Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego w Helu, oraz uszczegółowienia koncepcji projektu *Błękitnej Wioski*, przed rozpoczęciem procedury oceny oddziaływania na środowisko.

4. OPIS PROJEKTU BŁĘKITNA WIOSKA

Na projekt *Błękitnej Wioski* składają się cztery podstawowe zadania: *Bałtycka osada*, *Park wydmy*, *Morświnarium* oraz *Aqua-labs*. Wymienione zamierzenia są na wczesnym etapie konkretyzacji rozwiązań, dlatego informacje o nich zostały przekazane w ogólnym zarysie, pragnąc poznać opinię uczestników konsultacji o planowanych działaniach (Załączniki).

Bałtycka osada będzie mieć wygląd typowej kaszubskiej wioski rybackiej z budynkami zaprojektowanymi zgodnie z zachowanymi planami helskich checzy służąc zachowaniu kaszubskiej kultury i rybackiego rzemiosła. Będzie spełniać funkcje edukacyjno-socjalne dla: studentów różnych kierunków przebywających na zajęciach w Helu, młodzieży szkolnej - słuchaczy *Błękitnej Szkoły* (projekt edukacyjny od 6 lat realizowany w Stacji Morskiej UG, w której prowadzone są zajęcia z biologii i ekologii, przyrodniczych podstaw dobrobytu ludzi, lokalnej tradycji kulturowej wywodzącej się z rybołówstwa, ochrony i eksploatacji zasobów Morza Bałtyckiego), naukowców prowadzących badania w tym rejonie, okazjonalnie w miarę posiadania miejsc także dla turystów kwalifikowanych - pletwonurków, żeglarzy itp. Realizację budowy zaplanowano na lata 2006-2010.

---

¹ § 3 pkt 2 uchwały Nr 590/XXXV/05 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 18 lipca 2005 roku w sprawie przystąpienia do uczestnictwa w projekcie p.n. „*Błękitna Wioska*” brzmi: „*Po uzyskaniu pozytywnego dla realizacji całości projektu wyniku konsultacji społecznych, powierza się Zarządowi zawarcie porozumienia z Uniwersytetem Gdańskim w sprawie uczestnictwa w projekcie, w formie określonej w załączniku nr 2.*”

Zakłada się zwiększenie atrakcyjności tego terenu dla turystyki (szczególnie pozasezonowej) poprzez podniesienie walorów krajobrazowych oraz urbanistycznych rejonu helskiej „kolonii rybackiej”, a przez to poprawę ekonomicznych warunków życia mieszkańców Helu.

Park wydmowy - rewitalizacja zdegradowanego środowiska wydmowej części brzegu morskiego w okolicy *Bałtyckiej osady* - zaplecza tzw. Małej Plaży - w celu zapewnienia ochrony przyrody strefy przybrzeżnej, podniesienia walorów przyrodniczych oraz stworzenia nowego miejsca edukacji i rekreacji. Realizację *Parku wydmowego* zaplanowano na lata 2006-2010.

Park wydmowy ma umożliwić prezentację nieożywionych elementów wydmy i charakterystycznej dla wydm szaty roślinnej i zwierząt wybrzeży Bałtyku. Pomosty oraz kładki pozwolą zwiedzającym i spacerującym przechodzić na plażę nad tym wrażliwym siedliskiem przyrodniczym. Z ich wysokości lepiej będzie można obserwować wydmową roślinność, wody Zatoki Puckiej, a na ich horyzoncie gdyńskie klify i moreny.

Prezentacja komponentów środowiska morskiego brzegu umożliwi przedstawianie dynamiki naturalnych procesów przyrodniczych, a także problemów ochrony wydm przed zniszczeniem.

Morświnarium - będzie to ośrodek badań i ekspozycji ssaków morskich, służący przede wszystkim lepszemu poznaniu biologii oraz ekologii morświnów, w celu ochrony bałtyckiej populacji tych ssaków.

Przewiduje się, że ośrodek powinien składać się między innymi z: basenu hodowlanego w postaci atolu, separarek zabiegowych i pielęgnacyjnych - czyli płytkich basenów pozwalających na równoczesne przebywanie w nim zwierzęcia i opiekuna (weterynarza), budynku nadwodnego zaplecza technicznego i badawczego oraz pomostów komunikacyjnych i ekspozycyjnych dla zwiedzających grup i turystów indywidualnych, lądowego zaplecza technicznego. Realizację *Morświnarium* zaplanowano na lata 2010-2015.

Aqua-labs - ujęcia oraz system obiegu morskiej wody wykorzystywanej do: badań i hodowli organizmów wodnych w oparciu o obieg naturalnej wody bałtyckiej, poprawy wymiany i filtrowania wody w *fokarium* oraz akwariach doświadczalnych Stacji Morskiej UG. Jednocześnie celem tego przedsięwzięcia jest edukacja na rzecz społecznej akceptacji nowoczesnych technologii hodowlanych dla potrzeb ochrony przyrody i celów gospodarczych. Realizację nowego ujęcia wody morskiej, modernizację istniejącego ujęcia, sieci rurociągów przesyłowych, stacji pomp, instalacji oczyszczania i retencji wody, akwariowych i basenowych instalacji hodowlanych zaplanowano na lata 2006-2009.

Obecnie, ze względu na eutrofizację morza, wymiana wody w basenach *fokarium* musi przebiegać częściej i szybciej (co najmniej 3 razy na dobę), aby zapobiec pogorszeniu warunków życia fok oraz umożliwić ich lepszą obserwację i ekspozycję.

5. PROGRAM KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

5.1. OKREŚLENIE GRUP DOCELOWYCH

Grupy docelowe do prowadzenia konsultacji społecznych zostały wytypowane przy uwzględnieniu szeregu kryteriów: charakteru projektu *Błękitnej Wioski*, miejsca jego lokalizacji, relacji tego przedsięwzięcia ze środowiskiem miasta Hel i Zatoki Puckiej oraz stopnia i rodzaju zainteresowania różnych grup społecznych planowaną inwestycją.

Określono zasadnicze grupy, dla których realizacja przedsięwzięcia (projektu *Błękitnej Wioski*), może mieć istotne znaczenie:

- mieszkańcy miasta Helu,
- mieszkańcy innych miejscowości Powiatu Puckiego,
- środowiska społeczne zawodowo związane z morzem,
- środowiska społeczne ekonomicznie związane z gospodarką turystyczną,
- środowiska społeczne związane z ochroną środowiska (w tym ochroną przyrody),
- lokalne samorządy,
- przedstawiciele organizacji społecznych i zawodowych,
- zainteresowani edukacją ekologiczną, w tym młodzież.

Starano się dotrzeć nie tylko do wszystkich zainteresowanych, ale też nie pominąć żadnej z grup, która w przyszłości mogłaby odczuć pozytywne lub negatywne skutki realizacji przedsięwzięcia. Dlatego szeroką kampanię informacyjną poprzez środki publicznego przekazu, listy, ogłoszenie prasowe, strony internetowe, skierowano do wszystkich, którzy mogliby być zainteresowani projektem.

5.2. OBSZAR OBJĘTY KONSULTACJAMI

Obszar objęty konsultacjami wynika z lokalizacji projektu *Błękitnej Wioski* oraz jego otoczenia. Miejszem lokalizacji jest miasto Hel, którego bezpośrednim otoczeniem jest Półwysep Helski i szerzej cały Powiat Pucki. Dlatego spotkania konsultacyjne przeprowadzono w: Helu, Pucku, Jastarni i Władysławowie oraz w Gdyni. Za pośrednictwem internetu i ankiet konsultacjami objęto zainteresowanych z regionu pomorskiego, a nawet dalszych części kraju.

6. PRZEBIEG KONSULTACJI

6.1. INFORMOWANIE SPOŁECZEŃSTWA

Ostatnia faza konsultacji przeprowadzona przez Biuro Projektowo-Doradcze EKO-KONSULT w okresie listopada i grudnia 2005 r. została poprzedzona:

- kilkuletnią (1997-2004) dyskusją społeczną mieszkańców Helu nad sposobem zagospodarowania terenu pod projektowaną inwestycję,
- listem intencyjnym dotyczącym możliwości realizacji koncepcji Uniwersytetu Gdańskiego pn. „*Błękitna Wioska*” na terenie miasta Helu, podpisany w dniu 10 stycznia 2005 roku przez Marszałka Województwa Pomorskiego Jana Kozłowskiego, Starostę Powiatu Puckiego Artura Jabłońskiego, Burmistrza Miasta Helu Mirosława Wądołowskiego i Rektora Uniwersytetu Gdańskiego Prof. Andrzeja Ceynowę,
- uchwałą Rady Miasta Helu w dniu 22 września 2005 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego umożliwiającego realizację projektu *Błękitnej Wioski*,
- uchwałą Rady Miasta Helu z dnia 27 października 2005 roku w sprawie sprzedaży nieruchomości położonej w mieście Helu na rzecz Uniwersytetu Gdańskiego.

Dyskusję ze środowiskiem rybaków z Półwyspu Helskiego na temat roli projektu *Błękitna Wioska* dla ochrony przyrody morskiej ze szczególnym uwzględnieniem metod ochrony morświnów pozwalających na kontynuację rybołówstwa dokumentują m.in. relacje prasowe, których kopie znajdują się na stronie www.przyjacielehelu.org w katalogu „Ratujemy Małą Plażę w Helu”.

Finalna faza przeprowadzonych w listopadzie i grudniu 2005 roku konsultacji społecznych zaowocowała dodatkowymi działaniami informacyjnymi. Były to:

- uruchomienie na stronie www.hel.univ.gda.pl katalogu informacyjnego pod nazwą „*Błękitna Wioska*” oraz linku do niego ze strony www.ekokonsult.pl,
- uruchomienie telefonów informacyjnych,
- uruchomienie adresu e-mailowego, dedykowanego zbieraniu opinii o projekcie (probaltic@univ.gda.pl),
- konferencja prasowa w dniu 30 listopada 2005 roku, w Rektoracie Uniwersytetu Gdańskiego (III piętro, sala 319), ul. Bażyńskiego 1a, Gdańsk - Oliwa,
- rozesłanie informacji prasowej wraz z ulotką i ankietą skierowanych do dziennikarzy oraz do organizacji społecznych i ekologicznych zajmujących się ochroną środowiska,
- rozesłanie listów (poczta, e-mail) informujących o konsultacjach społecznych projektu skierowanych do wytypowanych grup społecznych,
- umieszczenie plakatów i ulotek z ankietą w miejscowościach, w których zaplanowano spotkania konsultacyjne (Hel, Puck, Jastarnia, Władysławowo, Gdynia),
- ogłoszenie w prasie dotyczące prowadzonych konsultacji społecznych,

- zorganizowanie 5. otwartych spotkań konsultacyjnych w miejscowościach: Hel, Puck, Jastarnia, Władysławowo i Gdynia,
- pomysłodawcy projektu odbyli w tym czasie także wiele indywidualnych rozmów wyjaśniających - głównie z mieszkańcami Półwyspu Helskiego.

6.2. BADANIA ANKIETOWE

W trakcie prowadzonych konsultacji społecznych rozdano około 1 200 ulotek z ankietą, ponadto do listów rozsyłanych pocztą elektroniczną również dołączano plik zawierający ulotkę z ankietą. Plik z ankietą był także dostępny na stronie www.hel.univ.gda.pl. Ankiety były anonimowe.

Ankiety zbierano na spotkaniach konsultacyjnych, ponadto napływały: pocztą i drogą elektroniczną. Do 10 stycznia 2006 roku, otrzymano 95 wypełnionych ankiet od mieszkańców odpowiednio: Gdańska - 29, Helu - 14, Gdyni - 10, Jastarni - 6, Warszawy - 5, Władysławowa - 4, Sopotu - 4, Wejherowa - 2, Pruszcz Gdańskiego - 2, Poznania - 2, Pucka - 1, Rumi - 1, Białogóry - 1, Krokowej - 1, Lęborka - 1, Żukowa - 1, Chojnic - 1, Juraty - 1, Krakowa - 1, Kielc - 1, Szczecina - 1, Koszalina - 1, Sadlinek pow. Kwidzyn - 1, Piaseczna - 1, miasta - 2, województwa pomorskiego - 1.

Podsumowując: z Trójmiasta napłynęły 43 ankiety, z Powiatu Puckiego 28 ankiet, z pozostałej części województwa pomorskiego 13 ankiet oraz spoza regionu 11 ankiet. Ankieta cieszyła się umiarkowanym zainteresowaniem czego najdobitniej dowodzi liczba ankiet przekazanych z terenu Półwyspu Helskiego. Odzwierciedla to ogólnie niski poziom świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz brak zainteresowania problematyką ochrony środowiska, w tym ochroną przyrody.

Nadesłano 25 listów elektronicznych z opiniami na temat projektu *Błękitnej Wioski*.

6.3. SPOTKANIA KONSULTACYJNE

Spotkania konsultacyjne odbyły się:

- 9 grudnia o godzinie 17.00 w Helu - Sala Konferencyjna nr 1 (parter) w Urzędzie Miasta Helu, ul. Wiejska 50. W spotkaniu uczestniczyli między innymi:
    - Rektor Uniwersytetu Gdańskiego Andrzej Ceynowa,
    - Burmistrz Miasta Helu Mirosław Wądołowski,
    - Krzysztof E. Skóra - Stacja Morska Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego,
    - Iwona Kuklik - Stacja Morska Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego,
    - Burmistrz Miasta Jastarni Tyberiusz Narkowicz.
- Na listę obecności wpisało się: 40 osób (Załączniki).

- 15 grudnia o godzinie 17.00 w Pucku - Sala Posiedzeń w Ratuszu Miejskim w Pucku (I piętro), Plac Wolności 1. W spotkaniu uczestniczyli między innymi:
  - Dyrektor Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego Adam Krężel,
  - Krzysztof E. Skóra - Stacja Morska Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego,
  - Edyta Słomczyńska - Stacja Morska Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego,
  - Starosta Powiatu Puckiego Artur Jabłoński.Na listę obecności wpisało się: 6 osób (Załączniki).
- 16 grudnia o godzinie 17.00 w Jastarni - Mała Sala Gimnastyczna, Szkoła Podstawowa w Jastarni, ul. Stelmaszczyka 4. W spotkaniu uczestniczyli między innymi:
  - Prorektor Uniwersytetu Gdańskiego ds. nauki Bernard Lammek,
  - Dyrektor Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego Adam Krężel,
  - Krzysztof E. Skóra - Stacja Morska Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego,
  - Iwona Kuklik - Stacja Morska Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego,
  - Edyta Słomczyńska - Stacja Morska Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego,
  - Burmistrz Miasta Helu Mirosław Wądołowski,
  - Burmistrz Miasta Jastarni Tyberiusz Narkowicz,
  - Starosta Powiatu Puckiego Artur Jabłoński.Na listę obecności wpisały się: 122 osoby (Załączniki).
- 19 grudnia o godzinie 17.00 w Władysławowie - Sala Klubowa, Zespół Szkół Nr 1, ul. Morska 1. W spotkaniu uczestniczyli między innymi:
  - Krzysztof E. Skóra - Stacja Morska Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego,
  - Iwona Kuklik - Stacja Morska Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego,
  - Edyta Słomczyńska - Stacja Morska Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego,
  - Starosta Powiatu Puckiego Artur Jabłoński.Na listę obecności wpisało się: 14 osób (Załączniki).
- 20 grudnia o godzinie 14.15 w Gdyni - Sala nr 208 Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego, ul. Piłsudskiego 46. W spotkaniu uczestniczyli między innymi:
  - Krzysztof E. Skóra - Stacja Morska Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego,
  - Edyta Słomczyńska - Stacja Morska Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego.Na listę obecności wpisało się: 19 osób (Załączniki).

Pracownicy Stacji Morskiej Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego wykonali trwałą elektroniczną dokumentację z każdego spotkania², która umieszczona na płytach DVD jest w depozycie Biura Projektowo-Doradczego EKO-KONSULT oraz władz Uniwersytetu Gdańskiego i może służyć do dalszych analiz postaw i opinii uczestników spotkań konsultacyjnych.

---

² Przebieg spotkań konsultacyjnych został zarejestrowany przez Uniwersytet Gdański na taśmach MDV.

7. PROBLEMY PODNOSZONE PODCZAS KONSULTACJI

7.1. PYTANIA, OPINIE ORAZ INFORMACJE PREZENTOWANE PRZEZ UCZESTNIKÓW SPOTKAŃ KONSULTACYJNYCH

Spotkania konsultacyjne miały podobną sekwencję punktów programu:

- otwarcie spotkania, wyjaśnienie celu konsultacji społecznych oraz krótka wypowiedź na temat uwarunkowań formalno-prawnych, uwarunkowań i celu prowadzonych konsultacji społecznych projektu *Błękitnej Wioski*,
- prezentacja projektu *Błękitnej Wioski* (prezentacja Power Point - Załączniki),
- prowadzenie dyskusji na temat projektu,
- podsumowanie spotkania.

Na każdym spotkaniu konsultacyjnym zgromadzeni byli proszeni o wpisanie się na listę obecności oraz otrzymali ulotkę z ankietą.

Do pytań i opinii uczestników spotkań ustosunkowywali się głównie pracownicy Uniwersytetu Gdańskiego lub prowadzący spotkanie Andrzej Tyszecki; odpowiedzi były udzielane dwójako - bezpośrednio po danym pytaniu lub po bloku pytań. Zamieszczone pytania i opinie uczestników konsultacji nie są dosłownym zapisem wypowiedzi.

Spotkanie konsultacyjne - 9 grudnia 2005 roku, godzina 17.00 Hel - Sala Konferencyjne nr 1, Urząd Miasta, ul. Wiejska 50

- Pytanie: Czy podpis na liście obecności jest jednoznaczny z akceptacją projektu?
- Pytania: Czy atol jest przeznaczony tylko dla morświnów, jaka będzie średnica basenu i ile morświnów może w nim przebywać?
- Pytanie: Skąd będą pochodziły morświny, czy będą to morświny z Bałtyku?
- Pytanie: Czy jest stwierdzone, że morświny z Bałtyku to genetycznie odrębny gatunek?
- Opinia: Wyrażenie obawy, że wokół *Morświnarium* na Zatoce Puckiej zostanie utworzona w drodze administracyjnej strefa ciszy.
- Pytanie: Czy będzie konieczność zamykania obszarów na wodach Zatoki Puckiej w związku z funkcjonowaniem *Błękitnej Wioski (Morświnarium)*?
- Opinia: Przypomniano wywiad radiowy dr Skóry, w którym mówił o tym, że jeżeli jest to konieczne to zamyka się akweny lub ich części ze względu na ochronę morświnów.
- Opinia i pytanie: Nie wierzę w to, żeby ktokolwiek z obecnych był przeciwny budowie *Błękitnej Wioski*. Ten projekt jest „bajką”. Czy *Błękitna Wioska* nie jest zapowiedzią (preludium) do działań zmierzających do zamykania Zatoki Puckiej, które będą prowadzone w przyszłości?
- Opinia i pytanie: Gdy było projektowane *fokarium* rybacy również zgłaszali takie obawy jak obecnie. Tak się jednak nie stało jak przewidywali. Brakuje dyskusji o projekcie, bo nikt nie ma do niego zastrzeżeń lub nic mi o tym nie wiadomo. Nie mogę wyobrazić

sobie sytuacji likwidacji rybołówstwa przybrzeżnego, turystyki i usług, ruchu łodzi motorowodnych z powodu morświnów. Czy rybacy będą mogli używać silników w łodziach przepływając w rejonie *Morświnarium*?

- Opinia: W *fokarium* jest zbyt ciepła woda dla życia fok.
- Opinia: Delfinaria są nieekologiczne, gdyż jest to więzienie dzikich zwierząt. Ponadto będzie to budowla hydrotechniczna. Jak można porównywać (przenosić) wyniki badań prowadzonych na morświnach pochodzących z Morza Północnego na morświny pochodzące z Morza Bałtyckiego? Opinia, że konieczne będzie stworzenie obszaru ochronnego, a do tego prezentowana jest „naukowa ideologia” dla uzasadnienia budowy *Morświnarium*.
- Opinia: Faktem jest, że *fokarium* przyciągnęło wielu turystów, ale to jest ponad nasze siły. Konieczne jest rozwiązanie problemu transportu drogowego na Półwyspie Helskim oraz w mieście Helu w miesiącach letnich, w związku między innymi z istnieniem *fokarium* oraz z rozbudową Stacji Morskiej UG.
- Pytania i opinia: Czy istniejące przy Stacji Morskiej UG *fokarium* jest dochodowe i jakie są koszty jego utrzymania oraz na co przeznaczane są dochody uzyskiwane ze wstępu do *fokarium*? Miasto nie jest przygotowane na przyjęcie tak dużej liczby samochodów. Czy lasy na Helu wytrzymają wzmożony ruch samochodowy? Czy projekt jest skonsultowany z zarządzającymi Nadmorskim Parkiem Krajobrazowym i lasami?
- Opinie: Działka przeznaczona pod budowę *Błękitnej Wioski* będzie sprzedana „za grosze”, a miasto Hel mogłoby uzyskać większy wpływ do budżetu ze sprzedaży działki innemu inwestorowi. Projekt jest „bajką”. Na pewno wszyscy są „za”. Obawa, że powstaną zakazy dotyczące uprawiania sportów wodnych, jachtingu itp. na Zatoce Puckiej.
- Opinia i pytania: Uniwersytet Gdański będzie zwolniony z podatku od nieruchomości. Czy miasto nie mogłoby sprzedać działki innemu inwestorowi? Czy wtedy nie uzyskałoby większych dochodów?
- Pytanie: Z czego konkretnie będą pochodziły przewidywane dochody dla mieszkańców Helu wynikające z istnienia *Błękitnej Wioski*?
- Opinia Burmistrza Miasta Helu Mirosława Wądołowskiego: Obecnie w Helu nie ma sprzeciwu wobec budowy *Błękitnej Wioski*. Miasto musi rozwiązać wiele problemów, w tym transportowych i zbyt małej liczby hoteli. *Błękitna Wioska* może wpłynąć na wydłużenie sezonu i zwiększenie bazy noclegowej w Helu. Każda z gmin nadmorskich chciałaby mieć taką inwestycję. Obawy rybaków dotyczące zakazów poławiania określonymi narzędziami (sieciami) zostały już wprowadzone, a *Morświnarium* zostanie otwarte dopiero za około 10 lat. Uniwersytet Gdański jest ustawowo zwolniony (tak jak i inne uczelnie) z płacenia podatków dla miasta.
- Opinia: Zwrócić uwagi, że społeczność Helu składa się nie tylko z rybaków. *Błękitna Wioska* jest projektem wizjonerskim. Nawet gdyby powstała strefa ochronna, to nie będzie to miało istotnego znaczenia dla mieszkańców. Bez atrakcyjnych miejsc miasto Hel nie przetrwa, grozi mu regres. Nikt nie przedstawił lepszego pomysłu na przedłużenie sezonu w Helu. Działalność Uniwersytetu Gdańskiego w mieście (Stacja Morska) jest nobilitacją dla miasta, jeżeli postaramy się aby nastąpił rozwój Stacji Morskiej

Uniwersytetu Gdańskiego w mieście to nie stanie się ono zapomnianą osadą, a miastem znaczącym w województwie pomorskim.

- Opinia: Wiele gmin żyjących z turystyki w Polsce chciałoby mieć więcej turystów, ale część mieszkańców Helu uważa, że jest ich w mieście zbyt dużo. Projekt *Błękitnej Wioski* jest projektem wspaniałym, każda złotówka, która wpływa do budżetu miasta pośrednio także przez turystykę, wzbogaca miasto. Jeżeli będzie nadmiar turystów i ruchu, to będzie to zmartwienie burmistrzów Jastarni i Helu. Turystę przyciąga coś, co jest wyróżnikiem spośród innych. Takim wyróżnikiem jest *fokarium* i projekt *Błękitnej Wioski*. Obecnie turysta szuka komfortu i nowych wrażeń.
- Pytania: Jak obliczono przewidywane dochody miasta Helu wynikające z istnienia *Błękitnej Wioski*? Czy miasto może liczyć na bezpośrednie dochody np. część wpływów ze sprzedaży biletów? Czy jest możliwe wprowadzenie opłaty za wjazd na teren miasta tzw. „rogatkowego”?
- Opinia i pytanie dotyczące własności terenu i statusu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu przeznaczonego pod budowę *Błękitnej Wioski*: jeżeli miasto nie sprzeda działki Uniwersytetowi Gdańskiemu to będzie ją mógł nabyć inny inwestor w celu realizacji inwestycji zgodnej z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Czy Uniwersytet Gdański zakupi teren pomimo wycofania dofinansowania Starostwa Puckiego? Czy istnieje niebezpieczeństwo, że ten teren zostanie sprzedany innemu inwestorowi?
- Opinie i pytania: To spotkanie konsultacyjne jest etapem na drodze do realizacji przedsięwzięcia *Błękitnej Wioski*, powinny być wniesione uwagi i pytania do uwzględnienia przy dalszym projektowaniu, ale dotychczasowa dyskusja tego nie dotyczy. Generalnie uczestnicy spotkania nie negocjują tego przedsięwzięcia. Należy porozmawiać o konkretnych rozwiązaniach technicznych czy organizacyjnych. Czy projekt *Błękitnej Wioski* dotyczy realizacji inwestycji wyłącznie na działkach wymienionych w czasie prezentacji, czy też jakiejś szerszej infrastruktury? Problem transportu istnieje i jest on poważny, ale chcemy mieć turystów. Konieczna jest współpraca różnych grup w celu rozwiązania organizacji ruchu. Rurociąg odprowadzający wodę z *fokarium* szpeci plażę co ma negatywne oddziaływanie estetyczne i psychologiczne. Dlaczego nie jest on dłuższy lub osłonięty np. pomostem? Niektórzy turyści nie chcą korzystać z tej plaży. Bardzo ważne i konieczne jest dopracowanie elementów planowanej inwestycji.
- Opinie: Przeznaczenie działki - w przeszłości rozważano budowę hotelu lub *Błękitnej Wioski*. Rada Miasta uwzględniła protest ponad 500. mieszkańców Helu przeciwnych budowie hotelu i w 1999 roku zadecydowała o przeznaczeniu terenu pod *Błękitną Wioskę*. Obecnie, po zakończeniu wieloletnich dyskusji mieszkańcy Helu powinni domagać się realizacji projektu *Błękitnej Wioski*. Zmartwieniem jest to, że projekt *Błękitnej Wioski* nie jest realizowany. Problemy transportu: droga do Helu jest drogą wojewódzką, natomiast linią kolejową mogą jeździć pociągi regionalne. Oba rozwiązania komunikacyjne są w gestii Marszałka Województwa Pomorskiego, przy współpracy lokalnych samorządów należy rozwiązać ten problem. Liczba ludności w mieście Helu zmniejsza się. Projekt *Błękitnej Wioski* i inne projekty zmierzające do zrównoważonego

rozwoju są szansą dla Helu. Apel do rybaków, aby nie blokowali realizacji projektu *Błękitnej Wioski*. W Helu spada zatrudnienie z powodu likwidacji zakładów pracy oraz garnizonu wojskowego. Spadną dochody do budżetu miasta i dla tych, którzy prowadzą działalność gospodarczą. Powinniśmy się skupić na szczegółach inwestycji i na tym jak możemy pomóc.

- Informacja dlaczego Starostwo Powiatowe wycofało się z dofinansowania projektu *Błękitnej Wioski*: jedyną możliwością współfinansowania projektu przez Starostwo Powiatowe byłaby współwłasność działki.
- Opinie i pytania: Mieszkańcy Helu obronili ideę *Błękitnej Wioski*. Obecnie jesteśmy na pewnym etapie rozwoju i być może przyszłe pokolenia będą tęsknić za ciszą. Musimy jednak ten etap przejść bo nie mamy innej alternatywy. Zdaję sobie sprawę z problemów komunikacyjnych, ale jestem zwolennikiem projektu *Błękitnej Wioski*. Uniwersytet Gdański powinien szeroko rozpatrywać projekt *Błękitnej Wioski*. Czy przedstawiona prezentacja przedstawia ostateczną wersję projektu? Mam do niej wiele uwag. W jaki sposób można ustosunkować się do przedstawionego projektu? Rozumiem, że można przesłać pisemną opinię.
- Pytanie i opinie: Dlaczego morświny wpadają w sieci rybackie? Przytoczono publikację prof. Jerzego Rokickiego, o tym, że w badanych morświnach stwierdzono obecność pasożytów w narządach słuchu. Opinia na temat zdjęć morświna w sieci zrobionych w Stacji Morskiej UG, będących powodem braku zaufania rybaków. Opinia, że w *fokarium* nie powinno mówić się o tym, że największym zagrożeniem dla fok są sieci rybackie. Natomiast nie mówi się o tym, że obecnie w Szwecji strzela się do fok.
- Opinia: Morświny występują w dużych ilościach w Morzu Północnym i odławia się tam setki sztuk.
- Opinia Burmistrza Jastarni Tyberiusza Narkowicza: Nie ulega wątpliwości, że część społeczeństwa widzi zagrożenie nie tyle w projekcie *Błękitnej Wioski*, co w *Morświnarium*. To czy jest to zagrożenie pozorne czy realne nie wiadomo, a obaw nie potrafią rozwiać pracownicy Uniwersytetu Gdańskiego. Przypomnienie stanowiska Starosty Puckiego dotyczącego odstąpienia od dofinansowania projektu. *Fokarium* jest dużą atrakcją turystyczną. Przypomnienie wypowiedzi dr Skóry dla polskiego radia, z której nikt z Uniwersytetu Gdańskiego dotąd się nie wycofał - stąd nadal obawa, czy sprowadzając morświny nie przyczynimy się do ograniczenia rybołówstwa? Pytanie do Rektora UG: Czy jest pełna świadomość Uniwersytetu Gdańskiego, że ociera się o pewien konflikt i stawia przeciwko sobie społeczność rybaków Półwyspu Helskiego? Istnieje obawa, że jak będą morświny to jednak zostaną wprowadzone zakazy. Nie jestem przeciwnikiem ani zwolennikiem *Błękitnej Wioski*, jeżeli chodzi o część lądową to jestem „za”, ale podzielam wątpliwości środowiska rybackiego co do *Morświnarium*³.
- Opinia: Rybacy uważają, że po wcześniejszych rozmowach prowadzonych w Helu, Jastarni i Pucku nie otrzymali poparcia ze strony Uniwersytetu Gdańskiego w czasie, gdy występowali o derogację do rozporządzenia Unii Europejskiej dotyczącego m.in. zakazu

³ Dr Krzysztof Skóra poprosił Burmistrza Jastarni o przedstawienie pisemnej informacji jakie gwarancje są potrzebne rybakom / mieszkańcom Jastarni, aby zaakceptowali projekt *Błękitnej Wioski*. (Uwaga: Pismo przytoczono w notatce ze spotkania konsultacyjnego w Jastarni).

połowów określonymi narzędziami (sieciami) wprowadzonego między innymi ze względu na ochronę morświnów. Uważają, że pismo w tej sprawie napisali samodzielnie i dlatego uzyskano przesunięcie terminu wprowadzenia rozporządzenia.

- Pytanie: Skoro plaża przy *Błękitnej Wiosce* mogłaby w przyszłości uzyskać status „Błękitnej Flagi” to czy ścieki wypływające z *fokarium* nie będą powodować zanieczyszczenia wody i plaży? Jak jest oczyszczana i zrzucana woda z *fokarium*?
- Pytanie: Dlaczego mieszkańcy Jastarni, skoro nie jest stroną w postępowaniu administracyjnym, wypowiadają się i zgłaszają swoje protesty w kwestii realizacji inwestycji w Helu?
- Opinia: Udział miasta Helu w projekcie jest bardzo mały (obniżenie ceny działki). Przewidywany koszt inwestycji to około 15 mln złotych, a Uniwersytet Gdański potrafi ją nie tylko wymyślić, ale również zrealizować. Przyszłe pokolenia nie wybaczą obecnym mieszkańcom Helu, jeżeli odrzucą projekt *Błękitnej Wioski*.

Spotkanie konsultacyjne - 15 grudnia 2005 roku, godzina 17.00

Puck - Sala Posiedzeń w Ratuszu Miejskim w Pucku (I piętro), Plac Wolności 1

- Pytania i opinie Starosty Puckiego Artura Jabłońskiego: Dlaczego Uniwersytet Gdański wybrał taką lokalizację projektu *Błękitnej Wioski* i *Morświnarium* ukierunkowanych na badania i ochronę morświnów? Kiedy w projekcie *Błękitnej Wioski* pojawiła się część nazywana Aqua-labs? Czy Zatoka Pucka jest obszarem o szczególnym znaczeniu, a może wysokim ryzyku dla morświnów? Omówił sprawy dotyczące: podpisania „Listu intencyjnego”, wystąpienia przez Polskę o derogację rozporządzenia 812 i „zawieszenia” rozporządzenia do 2008 roku, do czasu zbadania wpływu narzędzi połowowych na morświny, oraz formalno-prawnego uzasadnienia konieczności wycofania się Starostwa Powiatowego w Pucku z dofinansowania zakupu terenu pod realizację projektu *Błękitnej Wioski* i tego, że Rada Miasta Helu podjęła w październiku 2005 roku uchwałę o sprzedaży terenu Uniwersytetowi Gdańskiemu bez udziału starostwa. Osobiście jest „za” - rekomenduje do realizacji „ładową” część projektu, proponuje zmianę nazwy *Bałtyckiej osady* na *Kaszubską osadę*. Potrzebna jest realizacja *Parku wydmowego*, przystani żeglarskiej, *Aqua-labs*. Powiat Pucki wspiera projekt „Ryby dla zatoki” dotyczący zarybiania Zatoki Puckiej. Realizacja projektu *Bałtyckiej osady* w zakresie dotyczącym kulturowych wartości również uzyska poparcie ze strony Starostwa Puckiego. Na budowę *Morświnarium* nie może się zgodzić ze względu na to, że obecnie mówi się o badaniach i ekspozycji ssaków morskich, ale wcześniej mówiono o hodowli morświnów. Biorąc pod uwagę uwarunkowania zewnętrzne takie jak zalecenia ASCOBANS „Planu Jastarnia”, obszary Natura 2000, budowa *Morświnarium* wpisuje się w międzynarodowe trendy zmierzające do ochrony ssaków bez uwzględnienia żywotnych interesów ludzkich. Samorządowcy i część mieszkańców, która żyje z eksploatacji Zatoki Puckiej, z turystyki, czują się zagrożeni, bo kolejne projekty ochrony środowiska ograniczają możliwości człowieka na tym terenie. „Plan Jastarnia” mówi o określeniu akwenów o szczególnym znaczeniu dla przetrwania morświnów. Takim akwenem jest Zatoka Pucka. Istnieje obawa, że wyhodowane morświny będą wypuszczane do Zatoki

Puckiej, a wtedy mogą pojawić się ograniczenia takie jak np. częściowe „zamykanie” Zatoki Puckiej dla rybołówstwa i aktywnej turystyki np. motorowodnej. Rybołówstwo w Powiecie Puckim stanowi ¼ rybołówstwa w kraju. Szacuję, że około 14 000 ludzi w Powiecie Puckim przez cały rok lub okresowo „żyje z morza”. Realizacja *Błękitnej Wioski* jest szansą dla mieszkańców Helu, oni mogą bardzo zyskać dzięki realizacji projektu *Błękitnej Wioski*. Lecz w perspektywie skutki będą takie, że turystyka wodna na Zatoce Puckiej może zostać ograniczona.

- Opinia i pytania: Projekt *Błękitna Wioska* bardzo się podoba. Znam głosy z terenu wątpliwe w ochronę środowiska, która jest „narzucana z zewnątrz”. Jakie są oczekiwania ze strony Uniwersytetu Gdańskiego w odniesieniu do władz i mieszkańców Pucka? Jak Puck mógłby zdyskontować projekt *Błękitnej Wioski*?

Spotkanie konsultacyjne - 16 grudnia 2005 roku, godzina 17.00

Jastarnia - Mała Sala Gimnastyczna, Szkoła Podstawowa w Jastarni,

ul. Stelmaszczyka 4

- Pytania i opinia Pani Budzisz: Mnie się podobało to co będzie w Helu, ale my mieszkańcy Jastarni chcemy wiedzieć co będzie w Jastarni. W Helu będzie przepięknie, na pewno będą tam przyjeżdżać wczasowicze, wycieczki, ale chcemy wiedzieć, co będziemy mieć w Jastarni?
- Opinia i pytanie: *Fokarium* odwiedza bardzo dużo osób. Coraz więcej wczasowiczów pyta dlaczego tak męczą zwierzęta, o ile lat skraca się życie fok w porównaniu z żyjącymi na wolności? Czy ma to odniesienie w przyszłości do morświnów? Są to zwierzęta wolne, a zatrzymując je w jednym miejscu grozi się im chorobami, naraża na osłabienie odporności i prowadzi to do ich śmierci. Po moich wyjaśnieniach 70% pytanych przeze mnie osób powiedziało: zamknąć *fokarium*, około 30% - wszyscy umrzeć musimy, a niech dzieci się cieszą, około 10% powiedziało - my się nie znamy.
- Opinia i pytanie: Rybacy chcą poznać jakie są zagrożenia wynikające z realizacji *Błękitnej Wioski*. Znamy projekty, nie tylko takie jak ten, ale też w Danii, Szwecji, Norwegii. Jakie zagrożenie stworzyło *fokarium* to rybacy poznali już na własnej skórze!
- Pytanie Pani Budzisz: Jakie będą zagrożenia dla Jastarni?
- Pan Grzegorz Szomborg odczytał dokument wyrażający stanowisko rybaków⁴:

„Korzystając z możliwości skonfrontowania stanowisk i opinii w nurtującym nas problemie planowanej budowy morświnarium (Atolu) w Helu wyrażamy sprzeciw tej idei.

Nasz protest ma niepodważalne dowody na to, że planowana budowa morświnarium w Helu zagrozi bytowi mieszkańców od wieków egzystujących w obrębie Zatoki Puckiej, w głównej mierze dotyczy to rybaków, jak i osób, w jakikolwiek sposób związanych z obsługą rybołówstwa.

Drugą grupą, która utraci podstawy bytu będą osoby związane z turystyką wodną.

⁴ Określone jako stanowisko polskich rybaków, lecz bez potwierdzenia tytułu do reprezentowania całego środowiska zawodowego - przyp. A. Tyszecki

Potwierdzeniem tych zagrożeń jest wypowiedź głównego autora planowanej inwestycji na antenie Polskiego Radia. - nagranie. Zainteresowanych odsyłam do źródła: www.radio.com.pl/nauka/zooptikonnew/morswiny.asp

W dalszym ciągu uważamy, że budowa morswinarium stoi w sprzeczności ze znanymi nam materiałami naukowymi dotyczącymi morświna. Na potwierdzenie wystarczy przytoczyć za prof. dr. hab. Bohdanem Draganikiem, że „nie należy wprowadzać drastycznych ograniczeń dla rybołówstwa bałtyckiego ze względu na ochronę morświnów, gdyż nie udowodnione zostało, że stado morświna bałtyckiego jest wyodrębnioną i zagrożoną wyginięciem populacją a ponadto brak jest wiarygodnych danych na temat śmiertelności morświnów, powodowanej danymi rodzajami narzędzi połowowych” - koniec cytatu.

Cały tekst zamieszczony został w Magazynie Przemysłu Rybnego nr 3 (27) 2002.

Odnosząc się do stanowiska przedstawianego przez dr. Skórę w jego publikacjach i wypowiedziach dla mediów nie możemy pozostawać obojętni i nie wyrazić swojego oburzenia.

Pytamy, więc: - Jak można ukazywać rybaków jako główne zagrożenie dla życia morświnów, skoro w wyniku badań padłych morświnów udostępnionych przez Stację Morską w Helu okazało się, że wszystkie one zainfekowane są nicieniem tj. pasożytem. Nicienie powodują uszkodzenie narządu słuchu i powoduje obniżenie efektywności układu echolokacji. Zdrowe morświny bez problemów potrafią zlokalizować sieci rybackie. Opinie te zawarte są w opracowaniu „STENURUS MINOR (KUCHN 1829) U MORŚWINA (PHOCOENA PHOCOENA L.) rekomendowane do druku przez prof. Jerzego Rokickiego.

W świetle przedstawionych materiałów nasuwa się pytanie o celowość budowy tego ośrodka, którego powstanie spowoduje ograniczenie połowów ryb sieciami skrzelowymi a w konsekwencji doprowadzi do zamknięcia Zatoki Puckiej dla rybołówstwa i turystyki, o czym Pan Skóra wspominał w wywiadzie radiowym.

Nie mamy cienia zaufania do człowieka, który w momencie napotkania na jakikolwiek sprzeciw społeczny zmienia swoje zdanie jak rękawiczki tylko po to, by osiągnąć z góry założony cel.

Prostym tego przykładem jest wypowiedź cytowana za Polskim Radiem a udzielona Staroście Puckiemu.

Cytuję: „Czy powstanie Błękitnej Wioski doprowadzi do zamknięcia Zatoki Puckiej?” - pyta Starosta, Pan Skóra odpowiada: - „Nie”.

Dalej czytamy: Morświny nie będą tu wypuszczane. Ja nie chcę zamykać Zatoki, ale jeśli inni wpadną na ten pomysł, to mnie Państwo powieszcie za to” - koniec cytatu.

Cieniem na cały problem morswinarium rzuca się chybiony projekt restytucji foki szarej na Bałtyku Południowym. Za publiczne pieniądze obiekt, który nie przyniósł zakładanego przez dr. Skórę rezultatu, gdyż cele, dla których powstał były z założenia fałszywe i niezgodne z naturą.

Obecnie fokarium służy jako ciekawostka turystyczna (ekspozycja żywych fok) i co nas najbardziej boli jako miejsce, gdzie powstają materiały fałszujące prawdę o rybakach i rybołówstwie. Bo jak inaczej nazwać zdjęcia publikowane na stronie internetowej oraz w folderach Stacji Morskiej w Helu na których martwe morświny oplecione są siecią podarowaną przez rybaka - rzekomo do wystroju fokarium.

Jest to jawny przykład manipulacji socjotechnicznej, która ma wywołać w widzu wrażenie, że sprawcą śmierci morświna jest zły rybak. Jeśli na tym ma polegać edukacja - to tylko pogratulować. Przecież wiadomym jest, że naturalnym siedliskiem foki zawsze były i są wody Bałtyku Północnego (Szwecja, Finlandia, Estonia).

Jedynym powodem przyptywania w rejony Bałtyku Południowego w tym i Polski były srogie zimy powodujące 80%-we zalodzenie wód Bałtyku, zmuszające ssaki te do migracji w celu zdobycia pokarmu. Z nadejściem roztopów wracały do swojego naturalnego środowiska (do wód Skandynawii). Potwierdzeniem tego stanu rzeczy jest obecnie licząca wiele tysięcy sztuk populacja fok w wodach Skandynawii, która od lat nie zmienia swojej lokalizacji ze względu na brak srogiej zimy.

Z jakim skutkiem program restytucji foki szarej został zrealizowany przez dr Skórę i Stację Morską w Helu?

Ile fok przyszło na świat w Stacji Morskiej i ile zostało wypuszczonych do morza?

Mizerny efekt restytucji foki jest dowodem niedorzeczności pomysłów i dokonań dr. Skóry w tym temacie.

Następnym eksperymentem ma być morświnarium za publiczne pieniądze jako substytut poprzedniego niepowodzenia. Upór Pana dr. Skóry i Pani Iwony Kuklik mógłby być spożytkowany dla lepszej sprawy np. zarybiania wód przybrzeżnych.

Co się zaś tyczy turystyki w związku z ewentualnym powstaniem morświnarium - jesteśmy przekonani, że żaden turysta nie przybędzie do morświnarium na dłużej niż jeden dzień.

Wynika z tego, że planowane powstanie morświnarium nie przysporzy wczasowiczów kwatrowodawcom i właścicielom pensjonatów. W przypadku, jeśliby morświnarium powstało - pracę w nim znajdzie niewiele osób w stosunku do ilości ludzi, którzy w świetle wypowiedzi radiowej dr. Skóry będą zmuszeni do rezygnacji z uprawiania zawodu rybaka - w konsekwencji zasila szereg bezrobotnych.

Nie można też pominąć roli mediów, które bezkrytycznie, już z samego faktu przyjscia na świat, nabycia lub wypuszczenia foki tworzą atmosferę nadzwyczajnego wydarzenia.

Reasumując rybacy Polskiego Wybrzeża nie wyrażają zgody na powstanie morświnarium w Helu.

Mamy też nadzieję, że wraz z odejściem za stanowiska Prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego kolegi dr. Skóry działaniom Stacji Morskiej, niekoniecznie pod Obecnym kierownictwem przyświecać będą zdrowy rozsądek i prawdziwe potrzeby społeczeństwa Kaszub.

(Stanowisko rybaków polskich wygłoszone przez Grzegorza Szomborga)

- Opinie: Skóra otumaniał ludzi w Europie i w Polsce i teraz chce dużo pieniędzy. To jest nonsens. W czasach moich dziadków np. w 1830 roku było w Zatoce Puckiej mnóstwo fok i morświnów, ale dlatego, że jest to związane z warunkami klimatycznymi (oziębienie), gdy temperatura podniosła się zwierzęta przeniosły się do krajów Skandynawskich. W Polsce pozostało ich mało. Kiedy zacząłem połowy były rzadko spotykane. To co robi pan Skóra to jest nonsens i dlatego nie wolno dopuścić do realizacji projektu. To są ryby z natury, gdyby temperatury były niższe foki i morświny powróciłyby do Zatoki Puckiej. Pan Skóra powinien naturze pomagać, a on naturze szkodzi.
- Opinie Starosty Puckiego Artura Jabłońskiego: Przytoczył treść pisma, które skierował do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Krzysztofa Jurgieła z podziękowaniem za to, że w związku z uzyskaniem derogacji rozporządzenia 812 rybacy mają 2 lata na udowodnienie, że stosowane przez nich sieci nie zagrażają morświnom. Co potwierdza też Pan Skóra i Pani Kuklik. Jeżeli weźmiemy pod uwagę działania związane z Naturą 2000, z porozumieniem ASCOBANS i tzw. „Planem Jastarnia”, który każe w sposób szczególny chronić morświny oraz uznaje Bałtyk za obszar szczególnie wrażliwy, to uważam, że te zagadnienia w kontekście *Błękitnej Wioski* wymagają pilnej konsultacji nie tylko na naszym terenie, lokalnie, ale również na szczeblu ministrów rolnictwa oraz środowiska, a nawet rządu. Jest to polityka, która przejawia się na szczeblu lokalnym projektami, które wpisują się w światowe trendy ochrony morświna, a to doprowadzi do tego, że Zatoka Pucka zostanie zamknięta. W związku z powyższym nie wyrażam zgody na budowę *Morświnarium*. Wspieram realizację *Bałtyckiej osady* - propozycja nazwania podprojektu *Kaszubska osada*, przystani dla małych łódek oraz systemu *Aqua-labs*, zarybiania Zatoki Puckiej (Powiat Pucki działa też na tym polu). Przypomnienie treści „Listu intencyjnego”, ale Starostwo Puckie nie może partycypować w kupnie działki pod budowę *Błękitnej Wioski* ze względów formalno-prawnych oraz uchwały Rady Miasta Helu o sprzedaży działki jednemu właścicielowi.
- Pytanie: Czy wystarczająca będzie przepustowość drogi przez Półwysep Helski w czasie, gdy będzie funkcjonowało zarówno *fokarium* jak i *Morświnarium*?
- Opinie i pytania Michała Kohnke: Drogi oraz funkcjonowanie komunikacji mają związek z planowanym projektem *Błękitnej Wioski*. Czy drogi będą przejezdne? Projekt przedstawiano nam wcześniej jako integralną całość. Czy jest sens realizacji projektu (*Bałtyckiej osady*, *Parku wydmowego* i *Aqua-labs*) bez budowy *Morświnarium* tzn. jeżeli nie zostanie zrealizowane laboratorium na wodzie i nie będzie materiału do badania w postaci morświnów? Nie ma zgody na realizację *Morświnarium*. Nie jesteśmy przeciwni budowie obiektów przewidzianych na lądzie, stwierdzenie „ani centymetra w wodę”.
- Opinia i pytanie: Trudne do wyobrażenia jest prowadzenie edukacji „w wodzie”. Jeżeli morświn jest zamknięty w basenie to czy to jest edukacja czy obserwacja?
- Ponieważ dyskusja koncentrowała się na *Morświnarium*, a nie na trzech pozostałych elementach projektu prowadzący spotkanie Andrzej Tyszecki zaproponował zamknięcie dyskusji w tym momencie na temat *Bałtyckiej osady*, *Parku wydmowego* i *Aqua-labs* jako projektów nie budzących większych wątpliwości mieszkańców Jastarni i przejście do dyskusji wyłącznie nad projektowanym *Morświnarium*.

- Starosta Powiatu Puckiego Artur Jabłoński poparł takie podejście pod warunkiem, że realizacja tych trzech elementów ma sens bez budowy *Morświnarium*.
- Opinia i pytanie Stefana Kohnke: Korzystając z obecności przedstawicieli Uniwersytetu Gdańskiego stwierdził, że mowa jest o programach ochrony fok, morświnów i innych, ale pada pytanie czy jest program ochrony rybaków? Uważam, że jest program zniszczenia rybaka.
- Pytania i opinie Pawła Kohnke: Czy edukacja w *Błękitnej Wiosce* będzie prowadzona podobnie do edukacji w *fokarium*, tzn. informowanie, że rybacy są winni wyginięciu fok i morświnów, pokazywanie w jaki sposób foki i morświny były w przeszłości zabijane w celu spożycia oraz wykorzystania np. skór czy tłuszczu? Czy tak Pan Skóra chce edukować młodzież? Rybacy mają świadomość, że kiedyś połowy były prowadzone po to, aby wykarmić naszych ojców i dziadów, a dzięki temu my żyjemy. Tak było 200 - 300 lat temu, a pan Skóra wykorzystuje to do informowania, że to rybacy są winni wyginięciu ssaków.
- Opinie i pytania Michała Kohnke: Pan Skóra mówi, że strzelanie do fok jest przestępstwem. Pytanie w jakim kraju? Obecnie jesteśmy w Unii Europejskiej i wszystkie kraje są zobowiązane do przestrzegania tego samego prawa. Rozmawiałem z ichtiologiem z Danii. Obecnie problem przerósł oczekiwania, nieograniczona ochrona fok doprowadziła do kataklizmu. W akwenach Skandynawii otwarto sezon polowań na foki (Finlandia, Dania Szwecja) ze względu na zbyt dużą populację. Jak to się ma do ich ochrony? Foki są zwierzętami, które mają wolność, nikt im nie zagraża, nie mają naturalnego wroga. Kiedyś ich populację kontrolował człowiek. Obecnie rybacy i ekolodzy są zmuszeni do odstrzałów kontrolowanych. Czy pan Skóra chce do tego doprowadzić również u nas? To się nie powiedzie ponieważ to nie jest naturalne środowisko stałego bytowania fok. Pan Skóra mówi, że dzięki jego dokumentom Unia Europejska wycofała się z rozporządzenia 812. Pierwsze pisma wystosowane przez Polskę były odrzucane, a dopiero po monicie rybaków z maja 2005 roku zaczęto rozmowy przy wsparciu Morskiego Instytutu Rybackiego i Starostwa Powiatowego. W składzie autorów omawianego pisma nie było Pana Skóry.
- Opinie i pytanie: Zapisy dotyczące *Błękitnej Wioski* widniejące na tablicy⁵ to jest ładny zapis. To są tylko obietnice. Wprowadzają w błąd, bo nie ma zapisu dotyczącego *Morświnarium*. Proszę to dopisać. Jakie zagrożenie spowoduje *Morświnarium*?
- Opinia: Zmiana zapisu na tablicy zamiast „*Błękitna Wioska*” - „*Morświnarium*” to jest nieprawda.
- Propozycja Prorektora Uniwersytetu Gdańskiego Prof. Bernarda Lammka podpisania z samorządami, z przedstawicielami rybaków i z innymi zainteresowanymi porozumienia dotyczącego gwarancji powyższych zapisów dotyczących *Błękitnej Wioski* lub *Morświnarium*.

---

⁵ „1) *Błękitna Wioska* nie zakłada żadnych ograniczeń w rybołówstwie i żegludze na Zatoce Puckiej. 2) *Błękitna Wioska* nie ma nic wspólnego z ograniczeniami jakie na rybołówstwo i turystykę nakładają ich branżowe ministerstwa i decyzje wynikające z polityki wspólnotowej UE.”

- Pytanie i opinia Michała Kohnke: Jak to możliwe, że Uniwersytet Gdański zagwarantuje realizację wymienionych zapisów tzn. że nic się nie stanie rybołówstwu w wyniku wybudowania *Morświnarium* skoro już zostało podpisane porozumienie ASCOBANS dotyczące między innymi zamykania akwenów. To nie jest jurysdykcja Uniwersytetu Gdańskiego. Tego się wyprzecie. To jest prawo Unii Europejskiej. Z umową podpisaną między nami Uniwersytet Gdański nie będzie mógł nic zrobić. W momencie, gdy powstanie *Morświnarium*, a w nim znajdzie się jeden morświn, dojdzie do zamknięcia obszaru, bo tam są prowadzone badania nad morświnami.
- Opinia Grzegorza Szomborga: Zdaniem rybaków nie ma wyodrębnionej bałtyckiej populacji morświnów oraz nie ma potrzeby chronienia czegoś, co naturalnie nie występuje w tym środowisku. Istnieje obawa, że morświny hodowane w *Morświnarium* będą wypuszczane do Zatoki Puckiej, wtedy pojawi się nowy gatunek i wtedy nie będzie można stosować sieci. Brak zaufania do tego co mówi dr Skóra.
- Opinia: *Morświnarium* będzie ułatwieniem do rozprowadzania dalszej zarazy. Nie ma znaczenia to czy morświny będą hodowane na lądzie czy na morzu. „Od morza macie się odsunąć” i nie prowadzić żadnych eksperymentów. To sprowadza chorobę.
- Opinia: Rybacy tego nie chcą.
- Opinie: Turyści przy okazji pobytu nad morzem w ciągu jednego dnia zwiedzają *fokarium*. Nie przyjeżdżają tu specjalnie w celu zwiedzenia *fokarium*. Do *Morświnarium* też przyjadą tylko na jeden dzień.
- Opinia: Należy stworzyć jak najwięcej atrakcji dla turystów, wtedy będą coraz dłużej przebywać na tym terenie takich jak: plaża (1 dzień), *fokarium* (1 dzień), *Morświnarium* (1 dzień).
- Andrzej Tyszecki (prowadzący spotkanie): Ponieważ są obecni przedstawiciele samorządów to chcę zapytać: Czy Państwo jako przedstawiciele samorządu bylibyście skłonni przystąpić do negocjacji z przedstawicielami Uniwersytetu Gdańskiego i wobec deklaracji Rektora zawarcia porozumienia jako umowy, która wiąże obie strony, która może być wypowiedziana lub może być zaskarżana do sądu? Czy Państwo bylibyście skłonni przy takich założeniach podjąć negocjacje z przedstawicielami Uniwersytetu Gdańskiego?
- Burmistrz Helu Mirosław Wądołowski. Jestem podbudowany dzisiejszą dyskusją, gdyż Ci, którzy się wypowiadają mówią szczerze. Jeżeli chodzi o budowę *Błękitnej Wioski*, to samorząd helski zdecydował, że ten projekt będzie realizowany tzn. *Błękitna osada*, *Park wydmy* i *Aqua-labs*. Budowa *Morświnarium* jest sprawą odrębną. Przedstawiciele Uniwersytetu Gdańskiego przekonują Państwa i przedstawiają argumenty, że *Morświnarium* uatrakcyjni nasz region i w żaden sposób nie spowoduje zagrożeń dla rybołówstwa. Nie potrafię odpowiedzieć, czy tak będzie. Proponuję, a to już pisemnie potwierdził Starosta Pucki, powołanie komitetu opiniującego projekt *Błękitnej Wioski* na każdym etapie projektu, z udziałem przedstawicieli wszystkich środowisk, które chciałyby brać udział w dyskusji i kontroli (rybacy, samorząd, inni). Jeżeli Rektor Uniwersytetu Gdańskiego zagwarantuje, że gdy na jakimkolwiek etapie realizacji dojdzie do złamania zapisów widocznych na tablicy, to będzie musiał zagwarantować, że realizacja projektu zostanie przerwana. Tego możemy zażądać. Proszę Państwa idźmy w tym kierunku.

Obecnie budujemy projekt w Helu, gdyby miał on powstać w Jastarni, Kuźnicy, Juracie to my, mieszkańcy Helu byśmy nie protestowali w ten sposób, ale też byśmy pytali czy są dla nas jakieś zagrożenia. Od waszej woli i waszego przemyślenia problemu zależy czy ten projekt warto realizować, czy ograniczyć go do terenu zabudowy na lądzie. Cieszę się, że uważacie, że będziecie współgospodarzami projektu *Błękitnej Wioski*. Realizacja *Morświnarium* to jest perspektywa 6 - 8 lat, tyle czasu macie Wy i władze samorządowe (gminne, powiatowe i wojewódzkie) i inne instytucje, aby zrobić wszelkie analizy i się do niego przygotować.

- Burmistrz Jastarni Tyberiusz Narkowicz powiedział o wrażeniach ze spotkania w Helu (w którym uczestniczył). Wiele osób wychodzi z błędnego założenia, że na Półwyspie Helskim utrzymujemy się z turystyki i jest ona alternatywą dla rybołówstwa. Obecnie żyjemy z rybołówstwa, a turystyka to 2 miesiące w roku. Robimy co w naszej mocy, aby sezon przedłużyć. Ponieważ Pan Skóra poprosił mnie o przedstawienie gwarancji jakich oczekujemy, aby *Błękitna Wioska*, a właściwie *Morświnarium* mogło powstać to przedstawiam stanowisko władz samorządowych Jastarni dotyczące projektu *Błękitnej Wioski* (Załączniki).

„Jastarnia, dnia 16.12.2005 r.

*Pan Dr Krzysztof Skóra
Instytut Oceanograficzny Uniwersytetu Gdańskiego*

Szanowny Panie Doktorze

Podczas konsultacji społecznych projektu „Błękitnej Wioski” w dniu 2005.12.09 w Helu poprosił mnie Pan o przedstawienie na piśmie propozycji gwarancji, których oczekują rybacy, w związku z realizacją w/w przedsięwzięcia.

Jednym z takich zabezpieczeń miał być udział własnościowy samorządu terytorialnego - Powiatu Puckiego, w „Błękitnej Wiosce”. Środowisko rybackie liczyło na to, że poprzez swoich przedstawicieli w samorządzie terytorialnym, będzie miało wpływ na działalność projektowanego ośrodka także na to czy będzie on dla nich szansą czy zagrożeniem.

Dzisiaj, kiedy i ta gwarancja okazuje się niewykonalna, trudno znaleźć inne propozycje które wzbudzą zaufanie rybaków i innych osób korzystających z akwenu morskiego. Obawa, że sprowadzenie w rejon Półwyspu morświnów spowoduje zamknięcie łowisk lub ograniczenie połowów czy nawet turystycznych pływów motorowodnych, jest zbyt wielka aby ryzykować poparcie dla ambitnego skądinąd projektu, którego skutki są jednak, na dzień dzisiejszy nieprzewidywalne.

Uniwersytet Gdański, powinien w mojej opinii, jasno i przejrzysto przedstawić cele budowy morświnarium wraz z analizą ograniczeń korzystania z akwenu morskiego, wynikających z działalności ośrodka.

*Burmistrz Jastarni
(-) Tyberiusz Narkowicz*

Do wiadomości:

- 1. Rektor Uniwersytetu Gdańskiego - prof. dr hab. Andrzej Ceynowa,*
- 2. Samorząd Rybacki w Jastarni,*
- 3. Biuro Projektowo-Doradcze EKO-KONSULT Andrzej Tyszecki (...)*
- 4. Starostwo Powiatowe w Pucku (...).”*

- Starosta Pucki Artur Jabłoński podsumował, że zgromadzeni są zgodni co do tego, że Rada Programowa dla planowanego projektu *Błękitnej Wioski* powinna powstać. Natomiast co do podpisania porozumienia z Uniwersytetem Gdańskim to uważa, że w myśl porozumienia ASCOBANS, które reprezentuje w Polsce Minister Środowiska, i „Planu Jastarnia”, jest kilka punktów, które Polska i inne kraje powinny spełnić są to: zaangażowanie się w prowadzenie badań naukowych nad stanem populacji morświnów, stałe monitorowanie środowiska i zdrowia morświnów, kontrolowanie ich bazy pokarmowej, pomoc weterynaryjna i rehabilitacja dla morświnów, działania w zakresie informacji i edukacji. Te punkty, to nic innego jak atol dla morświnów, on odpowiada na wezwania „Planu Jastarnia”, ale to nie wszystko, to tylko wstęp do tego, co zalecenia tego planu proponują i gdyby to były tylko zalecenia. Dalej te zalecenia mówią o: modyfikacji narzędzi i metod połowowych, zapobieganiu zakłóceniom akustycznym np. poprzez zakaz używania szybkich łodzi z napędem śrubowym itd., określeniu akwenów o szczególnym znaczeniu dla przetrwania morświnów. Nie ma wątpliwości, że takim akwenem jest Zatoka Pucka. Nie potrafię odpowiedzieć, czy jako zabezpieczenie wystarczy porozumienie z Uniwersytetem Gdańskim, gdyby w negocjacjach brał udział jeszcze Minister Środowiska, Minister Rolnictwa, a może Pan Premier, to wtedy byłbym spokojniejszy.
- Opinia Romana Konkela: Wiadomo, że rybacy nie mogą się zgodzić na *Morświnarium*. Gdyby to nie szkodziło rybakom, to projekt ten zostałby zrealizowany tak jak to zrobiono z *fokarium*. Prowadzone obecnie spotkania konsultacyjne mają na celu uzyskanie akceptacji rybaków. To jest bardzo ważne. Przecież morświny będą wypuszczane i jeżeli ich nie będzie w morzu to będzie znaczyło, że są odławiane. Za kilka lat nie będzie już tak dużego zainteresowania *fokarium* jak jest to obecnie, dlatego szuka się kolejnych atrakcji żeby się utrzymać. Z *Błękitnej Wioski* będą korzystały głównie wycieczki młodzieży, które nie mają dużych pieniędzy. Dlatego ten projekt to tylko marzenia, które się nie spełnią.
- Opinia: Podpisanie porozumienia pomiędzy przedstawicielami samorządów z Półwyspu Helskiego, rybaków i Uniwersytetu Gdańskiego nic nie da, ponieważ nie ma gwarancji dotrzymania obietnic ze strony władz UG. Czy Uniwersytetowi Gdańskiemu zależy na realizacji *Morświnarium* jako naukowcom? Czy te 3 morświny są ważniejsze niż rybacy z Jastarni? W żaden podpis nie uwierzę. Sposobem na przedłużenie sezonu na Półwyspie Helskim mogłyby być np. lodowiska w każdej gminie i wtedy będzie dużo turystów. Dlaczego trzeba tworzyć *Błękitną wioskę*? Przecież już teraz można wynająć szkołę, hotele i w innym miejscu prowadzić zajęcia. *Błękitna Wioska* musi powstać, bo musi przynieść zyski między innymi jakiemuś jej prezesowi, który zarobi prywatnie pieniądze, a państwowe pieniądze, nasze pieniądze, pójdą na budowę, a w Jastarni my nic nie mamy.
- Opinie i pytania Tomasza Linkowskiego z Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni: Znany jest mój stosunek do porozumienia ASCOBANS i „Planu Jastarnia”. Występowałem zawsze przeciwko. Samorządy i mieszkańcy mają bardzo dużą wiedzę na temat morświnów, którą prawdopodobnie nie dysponują nawet pracownicy MIR ponieważ nie zajmujemy się badaniem morświnów. Unia Europejska wprowadziła

w ubiegłym roku pewne regulacje; dzięki wysiłkom polskiej strony, w tym udziałowi pana Skóry, także pana Michała Kohnke, zgodziła się na derogację rozporządzenia dotyczącego rybołówstwa, ale pod warunkiem wdrożenia na dwa lata programu obserwatorów - jeżeli nie zostanie on wdrożony i nie udowodnimy, że sieci dryfujące nie niosą zagrożenia dla morświnów to konieczne będzie stosowanie tego rozporządzenia przez Polskę. Zaproponował włączenie się Stacji Morskiej UG do programu obserwatorów, co być może pozwoli na odzyskanie zaufania rybaków. Restytucja foki szarej jest programem fikcyjnym realizowanym w celu spopularyzowania Stacji Morskiej w Helu. Warunki klimatyczne i ruch turystyczny nie pozwalają na to, aby kiedykolwiek foki powróciły w to miejsce. Warunkiem wyrażenia zgody na budowę *Morświnarium* może być to, że nie będzie restytucji (wypuszczania) morświnów. Jako biolog nie widzę innego zagrożenia ze strony tego projektu dla rybołówstwa. Czy jest prawdą, że prowadzone w Stacji Morskiej Instytutu Oceanografii UG w 2004 roku badania nie wykazały obecności morświnów? Nie jestem przeciwnikiem projektu *Błękitnej Wioski*, uważam, że jest on godny poparcia, ale aby uzyskać on aprobatę rybaków musi być odbudowane zaufanie.

- Opinia Grzegorza Szobmorga: Propozycja nowego celu budowy atolu - zamiast budzącego obawy atolu dla morświnów można zbudować atol dla mniej kontrowersyjnego zwierzęcia lub na potrzeby ekspozycji ryb morskich występujących w Zatoce Puckiej. Myślę, że na inny cel byśmy się zgodzili.
- Opinia: Prośba o wspomnienie prof. Bartła w zarybianiu wód i zrobieniu stawów hodowlanych. Propozycja budowy Aquaparku dla ryb. Zapisy na tablicy nie są spójne z wypowiedzią radiową Pana Skóry dotyczącą ograniczeń.
- Opinia: Rybacy z Jastarni są za wprowadzeniem programu obserwatorów jako metody rozstrzygnięcia liczebności morświnów w naszej strefie i ewentualnych przyczyn ich śmiertelności.
- Oświadczenie odczytane przez Krzysztofa Skórę i przekazane na ręce Starosty Powiatu Puckiego Artura Jabłońskiego (Załączniki).

„Oświadczam, że działania zmierzające do zrealizowania projektu budowy „Błękitnej Wioski” jak i jej funkcjonowanie nie przyczyni się do wykluczenia rybołówstwa z Zatoki Puckiej, a wręcz przeciwnie - jego efekty będą mu sprzyjać podobnie jak i rozwojowi ruchu turystycznego wokół tego akwenu.

*Kierownik Stacji Morskiej
Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego
(-) dr hab. Krzysztof E. Skóra”*

- Opinia Grzegorza Szobmorga: Dziękujemy za to zobowiązanie, ale już dzisiaj padło stwierdzenie, że nie jest Pan za zamknięciem Zatoki Puckiej, ale jeżeli ktoś inny będzie chciał to zrobić to nie będzie Pan za to odpowiedzialny. Czyli istnieje taka możliwość, której Pan nie wyklucza.

- Opinia Starosty Puckiego Artura Jabłońskiego: Dziękuję za złożenie oświadczenia przez Pana Skórę; nie mniej jednak jego ranga, skoro nie chciałem przyjąć oświadczenia Rektora Uniwersytetu Gdańskiego nie ma większego znaczenia. Prosiłem o rzetelne zbadanie sprawy i wymieniałem instytucje, które chciałbym, aby w tym procesie uczestniczyły. Jeżeli chodzi o *Błękitną Wioskę* to nie powinny zapaść żadne decyzje do czasu zakończenia programu obserwatorów, czyli przez 2 najbliższe lata. Wtedy do tego projektu powinniśmy wrócić⁶. Bardziej sprzyjający jest ten wariant, który wykaże, że Zatoka Pucka nie jest akwenem szczególnego ryzyka dla morświnów. To wykluczy część obaw. Jeżeli okaże się, że jest to akwen szczególnego znaczenia dla morświnów to pozostają za realizacją *Błękitnej osady*, *Parku wydmowego* i *Aqua-labs*, a nie zgadzam się na budowę *Morświnarium*.
- Opinia Burmistrza Helu Mirosława Wądołowskiego: Chcemy porozumienia i rzetelnych informacji. Porozumienia między wszystkimi: Ministerstwem Środowiska, Ministerstwem Rolnictwa, samorządowcami, rybakami i innymi środowiskami. Pierwszy krok, czyli zobowiązanie dr Skóry (wyżej wymienione oświadczenie na piśmie) został zrobiony. Jestem pewien, że jeżeli wszyscy będziemy współpracować, to otrzymamy jednoznaczną odpowiedź na pytanie czy jest jakiegokolwiek zagrożenie czy nie. My wszyscy będziemy decydowali o tym czy budować *Morświnarium*.
- Starosta Powiatu Puckiego Artur Jabłoński: Będę tworzył „okrągły stół”. To gwarantuję.

Prowadzący Andrzej Tyszecki podkreślił m.in. następujące kwestie:

- Niezależnie od obaw rybaków, że *Morświnarium* i ochrona morświna jako gatunku mogą zagrozić ich bytowi ekonomicznemu - przedstawiciele nauki (Morski Instytut Rybacki, Stacja Morska UG w Helu), zwrócili uwagę na inne dużo poważniejsze zagrożenia dla helskiego rybołówstwa w następstwie przyjętych regulacji prawnych, które wystąpią o wiele wcześniej niż zostanie wybudowane *Morświnarium*.
- Wobec jednoznacznego stanowiska przedstawicieli Uniwersytetu Gdańskiego - Rektora Andrzeja Ceynowy zajętego podczas spotkania w Helu i Prorektora Bernarda Lammka potwierdzonego podczas spotkania w Jastarni oraz stanowiska władz samorządowych Półwyspu Helskiego, że możliwe jest rozpoczęcie negocjacji w sprawie zagwarantowania, że: „1) *Błękitna Wioska* nie zakłada żadnych ograniczeń w rybołówstwie i żegludze na Zatoce Puckiej. 2) *Błękitna Wioska* nie ma nic wspólnego z ograniczeniami jakie na rybołówstwo i turystykę nakładają ich branżowe ministerstwa i decyzje wynikające z polityki wspólnotowej UE.”; należy określić warunki zainicjowania negocjacji.
- Punktem wyjścia do negocjacji władz Uniwersytetu Gdańskiego z przedstawicielami samorządowców i rybaków na temat projektu *Błękitnej Wioski* powinien stać się „protokół zgodności i rozbieżności” - jako oświadczenia wszystkich zainteresowanych na temat tych elementów projektu Uniwersytetu Gdańskiego, które nie budzą sprzeciwu, oraz kwestii, co do których nie ma zgody w chwili rozpoczęcia negocjacji.
- Zgoda na negocjacje oraz sporządzenie „protokołu zbieżności i rozbieżności” nie jest tożsama ze zgodą na budowę *Morświnarium*.
Do tak sformułowanego podsumowania prowadzącego uczestnicy konsultacji nie wnieśli sprzeciwu.

⁶ Pytanie Krzysztofa Skóry: Nie wiadomo, który wariant wyników programu obserwatorów sprzyja projektowi *Błękitna Wioska* a) wykazanie, że nie ma morświnów, b) wykazanie, że morświny są?

- Michał Kohnke zaproponował wniosek ze spotkania i odczytał poniższe oświadczenie (Załączniki).

*„Stanowisko rybaków z Jastarni i Kuźnicy w sprawie budowy morświnarium w Helu
Jastarnia - 16 grudnia 2006 r.*

Na podstawie posiadanej przez nas dokumentacji - rozporządzeń unijnych, zaleceń międzynarodowej organizacji ASCOBANS zajmującej się ochroną morświnów, artykułów naukowych i medialnych wypowiedzi pracowników Stacji Morskiej UG w Helu - sprzeciwiamy się budowie morświnarium, atolu mającego służyć badaniom, ekspozycji i hodowli morświnów.

Inwestycja ta może nie tylko wyeliminować z krajobrazu kulturowego powiatu puckiego kaszubskich rybaków, ale także doprowadzić do ograniczenia ruchu turystycznego na wodach Zatoki Puckiej, co nie leży w interesie nadzatkowych gmin i ich mieszkańców. Rybołówstwo i turystyka muszą rozwijać się równolegle, bo o nie oparte są podstawy egzystencji kilkudziesięciu tysięcy mieszkańców powiatu puckiego.

Rybaczy z Jastarni i Kuźnicy”

Zapytał zgromadzonych: Czy Państwo to akceptują? Stanowisko przyjęto przez aklamację.

**Spotkanie konsultacyjne - 19 grudnia 2005 roku, godzina 17.00
Władysławowo - Sala Klubowa, Zespół Szkół Nr 1, ul. Morska 1**

- Pytania i opinie: Co jest przyczyną małego zaangażowania i zainteresowania społeczeństwa? Czy to, że mieszkańcy Półwyspu Helskiego wyobrażają sobie, że Uniwersytet Gdański „robi kokosy” na *fokarium* i zwiększy zyski po wybudowaniu *Błękitnej Wioski*? Podejrzanie, że mieszkańcy Jastarni czy część z Helu, oceniają ten projekt przez pryzmat pieniędzy, które są dla nich „stracone”. Należałoby skorzystać z wzorców innych krajów prowadzenia kampanii promocyjno - edukacyjno - informacyjnych skierowanych do młodzieży szkół podstawowych, gimnazjów, szkół średnich, w celu lepszego poznania projektu *Błękitnej Wioski*, zrozumienia co przyniesie im przyszłość oraz poznania wymagań i przygotowanie się do wyzwań ochrony przyrody i środowiska, które czekają społeczeństwo w przyszłości. Zbyt mało podmiotów włącza się do realizacji projektu *Błękitnej Wioski*. Powinien to być projekt nie tylko Uniwersytetu Gdańskiego (Stacji Morskiej Instytutu Oceanografii UG w Helu), ale powinny włączyć się do jego realizacji miejscowe samorządy. Inwestycja powinna być przez nich rozumiana jako bardzo atrakcyjna (zwraca uwagę brak na sali przedstawicieli samorządów). Konieczna jest edukacja. Propozycja przybrania na patrona projektu św. Franciszka⁷ lub św. Piotra. Włączenie przedstawicieli Kościoła do dalszych konsultacji.

⁷ 29 listopada 1979 roku papież Jan Paweł II ogłosił św. Franciszka z Asyżu patronem ekologów.
Źródło: www.refa.franciszkanie.pl

- Pytania: Jak będą przebiegały zajęcia dla studentów oceanografii w *Błękitnej Wiosce*? Na jak długo studenci oceanografii przyjeżdżają do Stacji Morskiej UG w Helu? Jakie są szanse na zatrudnienie po skończeniu kierunku oceanografii?
- Opinie: Od przeciwników budowy *Błękitnej Wioski* należy żądać obiektywnych dowodów na poparcie twierdzeń. Jeżeli oponenti nie potrafią przedstawić dowodów to jest to niepoważne.
- Odczytano „Stanowisko rybaków z Jastarni i Kuźnicy w sprawie budowy morświnarium w Helu” (przytoczone w notatce ze spotkania w Jastarni).
- Propozycja, aby przesłać to stanowisko rybaków z Jastarni i Kuźnicy do kilku instytucji w gminie Jastarnia z prośbą o złożenie podpisów przez osoby, które utożsamiają się z jego treścią. Warto sporządzić listę niepodzielnych części projektu *Błękitnej Wioski* i pytać o opinię dotyczącą konkretnego podprojektu. Należy przedstawić projekt w sposób marketingowy: z jednej strony ochrona środowiska, w tym przyrody, z drugiej impuls dla np. turystyki, hoteli, sprzedaży konkretnych produktów, nagroda itp. Często otoczka jest ważniejsza niż część merytoryczna. Inwestycja taka jak *Błękitna Wioska* to nie jest problem czy zwycięstwo tylko miasta Helu czy Stacji Morskiej UG. Realizacja *Błękitnej Wioski* będzie zwycięstwem dla Wybrzeża i dla kraju. Im więcej takich lokalnych inwestycji tym większa szansa na zastopowanie obecnego marazmu. Mieszkańcy Władysławowa oczekują od osób przeciwnych realizacji projektu przedstawienia listy / definicji zagrożeń. Co konkretnie jest zagrożeniem?
- Odczytano list Burmistrza Jastarni (przytoczone w notatce ze spotkania w Jastarni).
- Uczestnicy spotkania nie podzielają obaw przeciwników budowy *Morświnarium*.

**Spotkanie konsultacyjne - 20 grudnia 2005 roku, godzina 14.15,
Gdynia - Sala nr 208 Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego,
ul. Piłsudskiego 46**

- Pytanie i opinie Tadeusza Chorzelewskiego: Dlaczego taka wielka inwestycja powstaje w jednym miejscu zwłaszcza, że dojazd do Helu jest trudny? Uznaję projekt *Błękitnej Wioski* za przemysł turystyczny. Popieram powstanie *Błękitnej Wioski*, ale zlokalizowanej w innym miejscu np. na północ od miasta Gdyni, między Osłoninem a Bładzikowem również nad Zatoką Pucką. Są to bardzo wartościowe tereny, a przede wszystkim jest tam dobry dojazd. Zwracam uwagę na konieczność zapewnienia lepszego dojazdu na Półwysep Helski. Można rozważyć propozycję Katarzyny Popic, która opracowała plan drogi na palach od Rewy do Kuźnicy.
- Pytania Tomasza Kuczyńskiego: Jak będzie funkcjonowała szkółka żeglarska? Kto będzie ją prowadził? Czy będzie prowadzona edukacja dotycząca ryb i spraw z nimi związanych? Jak będzie rozwiązywany problem naturalnej dynamiki plaży - wpływ procesów eolicznych, falowania, abrazji brzegu? Czy jest planowana realizacja falochronu poprzecznego w rejonie Małej Plaży w Helu?
- Andrzej Tyszecki - Generalna konkluzja: koncepcja i propozycja *Błękitnej Wioski* nie budzi wątpliwości i obaw, nie jest kontrowersyjna czy dyskusyjna z punktu widzenia tych funkcji (kształcenie i badania oceanograficzne), które pełni Stacja Morska UG

zamierzenie to spełnia oczekiwania tej społeczności, którą reprezentują zgromadzeni i odpowiada ambicjom i aspiracjom tego środowiska.

**Wyjaśnienia Uniwersytetu Gdańskiego dotyczące Morświniarium
i tematów z nim związanych
(Skrót)**

Obowiązek ochrony przyrody i środowiska wynika z polskiego i międzynarodowego prawa. Dotyczy to zarówno instytucji jak i każdego obywatela naszego kraju. Nikt nie powinien niszczyć chronionych prawem gatunków i ich siedlisk.

Wyniki międzynarodowych badań nad liczebnością morświnów oraz analiza zagrożeń dla ich przetrwania były między innymi postawą dla powstania (w ramach Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt zwanej Konwencją Bońską) specjalnego Porozumienia o Ochronie Małych Waleni Bałtyku i Morza Północnego (ASCOBANS). Polski Prezydent ratyfikował je 15 grudnia 1995 roku. Od tego momentu nasz kraj jest zobowiązany do realizacji jego postanowień. Należy dodać, iż wszelkie wynikające z Porozumienia ASCOBANS formy ochrony gatunków są wcześniej konsultowane z zainteresowanymi środowiskami zawodowymi.

W Polsce morświn jest gatunkiem prawnie chronionym od 1984 roku. Nasze dane, zbierane z pomocą między innymi rybaków od końca lat 80. ubiegłego wieku wykazują na stałą obecność tego gatunku w naszych wodach. Pokazują też, że ilość raportów o występowaniu tych ssaków w Zatoce Gdańskiej w stosunku do lat 20. i 30. zmalała wielokrotnie, a dane z ostatnich lat nie wskazują jakichkolwiek symptomów poprawy stanu zasobów tych ssaków. Dlatego morświny nadal muszą podlegać ochronie. Stacja Morska od dawna proponuje rybakom pomoc we wprowadzaniu takich metod ochrony morświnów, które nie prowadzą do eliminacji rybołówstwa.

Niska współcześnie liczebność i zachowanie morświnów (stronienie od ludzi) powodują, że są to zwierzęta bardzo rzadko widywane - stąd mała ich znajomość wśród polskiego społeczeństwa. Zmniejszająca się ilość morświnów w Bałtyku będzie powodowała większy nacisk proekologicznie nastawionej części społeczności międzynarodowej na wprowadzanie bardziej efektywnych środków ochronnych.

Prawo Unii Europejskiej poprzez ustanowienie Dyrektyw Wodnej, Siedliskowej i Ptasiej oraz wyznaczenie obszarów Natura 2000, wymaga aby siedliska gatunków zagrożonych (np. takich jak morświny, foki, ptaki, ryby) były chronione przed degradacją. Dla realizacji tych zobowiązań Stacja Morska UG w Helu będzie proponowała rozszerzenie badań w celu poszukiwania takich form ochrony przyrody, które będąc skutecznymi nie spowodują socjo-ekonomicznego uszczerbku w rozwoju lokalnych społeczności.

Porozumienia o Ochronie Małych Waleni w Bałtyku i Morzu Północnym (ASCOBANS) (Dz. U. z 2003 r. Nr 2 poz. 17) działa poprzez aktywność Państw będących jego sygnatariuszami. Co roku zbiera się jego Komitet Doradczy. W skład delegacji państwowych wchodzi zwyczajowo reprezentanci ministerstw środowiska i rolnictwa (rybołówstwa) krajów będących stronami porozumienia i krajów obserwatorów. Na obradach są także obecni reprezentanci pozarządowych organizacji ekologicznych i rybackich.

Pod auspicjami ASCOBANS opracowano w 2002 roku „Plan odtworzenia zasobów morświnów bałtyckich” (tzw. „Plan Jastarnia”). W jego opracowaniu uczestniczyli między innymi przedstawiciele rybaków z różnych krajów bałtyckiej Europy (także rybacy z Jastarni). Plan oczekuje na akceptację stron Porozumienia. Jeśli zostanie przyjęty, będzie wdrażany stosownie do regionalnych warunków. Należy nadmienić, że kraje leżące nad Morzem Północnym przygotowują podobny plan dla tamtejszej populacji tych zwierząt.

Planowany termin oddania Morświnarium do użytku to 2015 rok. W Helu są najlepsze warunki hydrologiczne (bliskość dużych głębokości z względnie stabilną, odpowiednio natlenioną i zasoloną wodą) do lokalizacji takich obiektów. W Morświnarium, w zamkniętym atolu, mają przebywać 3 - 4 morświny pochodzące prawdopodobnie z Cieśnin Duńskich lub Morza Północnego. Ich potencjalne potomstwo, ani one same nie będą mogły być wypuszczane na wolność do wód Morza Bałtyckiego. Będą obiektem badań biologicznych i behawioralnych. Wyniki mają służyć lepszej ochronie gatunku oraz między innymi doskonaleniu bezpiecznych dla tych ssaków technik połowowych ryb. Pochodzenie tych zwierząt dla uniwersalnego wyniku badawczego nie ma znaczenia.

W atolu mogą być przetrzymywane również inne zwierzęta np. foki. Ssaki morskie utrzymywane w niewoli z racji nadzwyczaj starannej opieki weterynaryjnej żyją dłużej niż te na wolności np. foki szare w niewoli żyją około 40 - 45 lat, a na wolności około 25 lat. Dla morświnów nie ma jeszcze takich danych. Dotychczas w niewoli nie urodził się żaden morświn. Na wolności samica morświna rodzi jedno młode raz na 2 lata. Tak wolny cykl reprodukcyjny nie kompensuje wysokiego dziś wskaźnika śmiertelności tych walenii.

W związku z funkcjonowaniem Morświnarium nie ma potrzeby tworzenia żadnych dodatkowych stref ochronnych ani innych ograniczeń czy zakazów dla rybołówstwa i turystyki w obrębie Zatoki Puckiej. Sektory te muszą jednak baczyć aby w swojej działalności nie powodowały niszczenia tych walorów i zasobów przyrodniczych, z których żyją.

Zmiany klimatyczne nie są przyczyną zaniku fok i morświnów w Morzu Bałtyckim. Dowodem na to jest zwiększenie liczby fok szarych z 4 500 - 5 000 w latach 80. ubiegłego wieku do około 17 500 obecnie. Stało się to między innymi w rezultacie programu ich ochrony. np. zakazu polowań, redukcji zanieczyszczeń, tworzeniu ostoi i rezerwatów, a także ośrodków edukacji, badań, rehabilitacji oraz reintrodukcji. Sukces ten odnosi się wyłącznie do wzrostu liczebnego stad w Północnym Bałtyku.

Pogram restytucji fok w Polsce jest realizacją Zalecenia 9/1 HELCOM i wynika z realizacji celów „Konwencji o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego”, sporządzonej w Helsinkach dnia 9 kwietnia 1992 r. (Dz. U. z 2000 r. Nr 28 poz. 346). Prowadzony jest z dobrym skutkiem w oparciu o metody wypracowane w innych krajach z niezbędnymi modyfikacjami do warunków lokalnych. Ze względu na długi cykl biologiczny gatunku osiągnięcie zakładanego celu (odtworzenie kolonii fok na Południowym Bałtyku) jest oczekiwane za około 20 - 30 lat, chociaż pierwsze pozytywne efekty widać już dzisiaj. Wzorem ochrony fok HELCOM wydał stosowne Zalecenie nr 17/3 dedykowane sprawie ochrony bałtyckich morświnów.

Biologia i ekologia bałtyckich ssaków to tylko jeden z paru tematów naukowych realizowanych w Stacji Morskiej UG w Helu. Placówka od 1977 roku zajmuje się głównie badaniami ryb strefy przybrzeżnej. Jest także inspiratorem i bierze udział w programie „Ryby dla zatoki” w celu odtworzenia oraz ochrony zasobów ryb i ich siedlisk w Zatoce Puckiej. W ubiegłym roku dzięki podjętym przez

nią działaniom, wpuszczono do tego akwenu 40 tys. pstrągów tęczowych i 120 tys. płoci. Ponad 30 lat pracy macierzystego Instytutu Oceanografii i 25 lat pracy Stacji Morskiej zaowocowało wieloma ważnymi praktycznymi wnioskami z badań nad ichtiofauną tego akwenu.

Edukacja jest dla naszej placówki głównym narzędziem w ochronie środowiska morskiego. Błękitna Wioska ma dla tej aktywności stworzyć lepsze warunki. Ma to sprzyjać między innymi poszerzaniu wiedzy o Morzu Bałtyckim, w tym informacji o pracy rybaków i zasadach odpowiedzialnego rybołówstwa. W Stacji Morskiej UG nie prowadzi się propagandy przeciwko rybakom. W przeszłości polowano tu na fokę, podobnie jak dziś łowi się ryby. Nie ma nic nagannego w tym, że człowiek eksploatuje przyrodę. Karygodne jest jej bezpowrotne niszczenie wbrew interesom przyszłych pokoleń. Morze powinno ludzi „bogacić i żywić” zawsze. Zasoby gatunków ginących muszą być nie tylko chronione, ale i odtwarzane. Wiele z nich gdyby masowo występowały mogłyby być znowu eksploatowane. Projekt Błękitna Wioska będąc w dużej części pomyślany jako miejsce afirmacji odpowiedzialnego rybołówstwa ma sprzyjać ograniczeniu degradacji morskiego środowiska. Z prostej reguły „nie ma rybaków, gdy nie ma ryb” należy umieć wyciągnąć pogłębione wnioski i przekonać do nich resztę społeczeństwa. To misja takich ośrodków edukacji jak nasza Stacja, nasz Instytut i nasz Uniwersytet – najbardziej morski i kaszubski w Polsce.

Turystyka jest dziś ważnym atutem gospodarczym półwyspowych miejscowości. Zmierzamy do wypracowania takich form i atrakcji turystycznych w naszej pracy i w realizacji projektu, aby podnieść atrakcyjność tego regionu i przyczynić się do wydłużenia przyjazdu odwiedzających poza miesiące letnie. Na dobrą ofertę wycieczek w nasz rejon czeka około 7-8 milionów uczniów szkół w Polsce. Błękitna Wioska i jej program skusi tysiące. Wielu rybaków przestaje łowić ryby i zaczyna „łowić turystów”. Bez naturalnej przynęty, w postaci regionalnych, niezdegradowanych walorów przyrodniczych połowy te będą słabe. Nie ma turystyki do miejsc przyrodniczo zniszczonych i nieoryginalnych. Ten ostatni atrybut jest najbardziej istotny w okresie poza letnim. Błękitna Wioska z Morświnarium jest najbardziej oryginalnym projektem ostatnich lat w tym rejonie.

Beneficjentów Błękitnej Wioski będzie więcej niż obecnego fokarium. Uniwersytet Gdański posiada opracowanie eksperckie, w którym oszacowano, że w pierwszych 3 latach po zakończeniu inwestycji korzyści tylko mieszkańców Helu wynikające z realizacji projektu Błękitna Wioska mogą osiągnąć 9,7 mln zł, wartość dodatkowych dochodów budżetu miasta Hel wyniesie 2 mln zł.

Jeżeli chodzi o pismo w sprawie derogacji rozporządzenia Komisji Europejskiej nr 812 z 2004 roku: Konsultanci Ministerstwa Środowiska w osobach pracowników Stacji Morskiej UG byli przeciwni rozporządzeniu UE jeszcze przed jego uchwaleniem (np. art. GW 1993 r.). W lutym 2005 roku w Pucku - na wniosek zebrania z rybakami w Helu - przygotowali wzór pisma do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, który mógłby pomóc rybakom w dyskusji z UE o nowej formie rozporządzenia. Rybacy odrzucili jego treść podając Rządowi RP fałszywe informacje o niewystępowaniu morświnów w Polsce. Ponadto, to dane badawcze Stacji Morskiej UG (gdyż nikt inny takimi danymi nie dysponuje), a poprosił o nie 25 lipca 2005 roku przedstawiciel Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi stały się merytorycznym argumentem prowadzącym do złagodzenia stanowiska Komisji Europejskiej w sprawie zakazu używania dryfujących pławnic, dając Rządowi RP 2 lata na wprowadzenie systemu niezależnych obserwatorów połowów na pokładach polskich kutrów, którzy to mają ocenić poziom przyłowu tych ssaków w polskich wodach Bałtyku.

Powoływanie się przez naszych adwersarzy (w sprawie celów i skutków budowy Morświnarium czy też ochrony morświnów) na nieaktualne publikacje (w tym naukowe) oraz wybiórcze odczytywanie ich fragmentów wprowadziło w błąd wielu postronnych słuchaczy. Stacja Morska służyła i służy zawsze rzetelną i sprawdzoną wiedzą tym, którzy chcieli lub chcą takie informacje osiąść.

Cele naszych działań naukowych i edukacyjnych są jasno zdefiniowane w opisach projektów i podobnie jak drogi do ich dochodzenia są gwarantowane powagą Uniwersytetu Gdańskiego.

7.2. PROBLEMY PORUSZANE W ANKIETACH, ZGŁASZANE NA PIŚMIE I DROGĄ ELEKTRONICZNĄ

Celem ankiety, dostępnej dla uczestników wszystkich spotkań konsultacyjnych oraz dostępnej drogą elektroniczną było przede wszystkim:

- określenie stopnia „rozpoznawalności” projektu *Błękitna Wioska* przez ankietowanych,
- poznanie opinii ankietowanych na temat poszczególnych elementów projektu (*Bałtycka osada, Park wydmy, Morświnarium, Aqua-labs*),
- poznanie stopnia akceptacji projektu *Błękitnej Wioski* jako koncepcji rozwoju Stacji Morskiej Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego w Helu przez ankietowanych,
- zebranie innych opinii ankietowanych na temat projektu.

Wyniki tej ankiety, w której uczestniczyło do 10 stycznia 2006 roku 95 osób potwierdzają ogólną znajomość projektu (osoby ankietowane) oraz bardzo wysoki poziom akceptacji (przez ankietowane osoby) projektu jako całości (*Bałtycka osada, Park wydmy, Morświnarium, Aqua-labs*). Zastrzeżenia lub brak akceptacji części ankietowanych dotyczą praktycznie tylko jednego elementu projektu jakim jest *Morświnarium* na Zatoce Puckiej. *Morświnarium* jest negowane przede wszystkim przez uczestników ankiety wywodzących się ze środowiska rybaków Jastarni i Helu.

W odpowiedzi na postawione pytania ankiety:

- a) Jaki wpływ na warunki życia i pracy mieszkańców Helu i regionu będą miały elementy projektu *Błękitna Wioska*?
  - b) Jakie znaczenie dla turystyki będą miały poszczególne elementy projektu *Błękitna Wioska*?
  - c) Jakie znaczenie dla edukacji będą miały poszczególne elementy projektu *Błękitna Wioska*?
  - d) Jakie znaczenie dla nauki będą miały poszczególne elementy projektu *Błękitna Wioska*?
- formułowane są w zdecydowanej przewadze odpowiedzi pozytywne. Odsetek odpowiedzi negatywnych na powyższe pytania nie przekracza 11 procent (od 5 do 10 negatywnych ocen). Te negatywne oceny dotyczą głównie *Morświnarium* (jednego z czterech elementów projektu) i są one przede wszystkim ocenami mieszkańców Jastarni i Helu. Osoby wypowiadające się negatywnie o *Morświnarium*, nie negują pozostałych elementów projektu.

Osoby ankietowane wywodzące się z innych miejscowości, w tym z Władysławowa i Pucka - akceptują praktycznie bez zastrzeżeń projekt *Błękitnej Wioski* i nie podważają sensu realizacji *Morświnarium*.

7.3. INNE ZGŁOSZONE KWESTIE

Uczestnicy ankiety oprócz odpowiedzi na pytania przytoczone w rozdziale 7.2. mieli możliwość zamieszczenia krótkich komentarzy, opinii i wypowiedzi. W większości są to wypowiedzi osób ankietowanych związane z projektem *Błękitnej Wioski*, chociaż nie brakuje bardziej ogólnych opinii na temat potrzeb edukacji ekologicznej, ochrony przyrody lub krajobrazu kulturowego. Część opinii, zarówno tych na „tak”, jak i tych na „nie”, ma charakter uzasadnienia stanowiska zajętego w ankiecie.

Odmienny charakter mają opinie i przemyślenia ponad 25. osób, które swoje wypowiedzi przesłały w formie elektronicznych listów. Wszystkie te wypowiedzi - w przeciwieństwie do anonimowych ankiet, są podpisane imieniem i nazwiskiem. Obok zasadniczej aprobaty projektu zawierają szereg rad, sugestii, pytań; wykazując głębokie zainteresowanie projektem *Błękitnej Wioski*. Znaczna część nadesłanych tą drogą opinii wyraża poglądy osób zawodowo związanych z ochroną środowiska lub z dziedzin pokrewnych. Poparcie dla projektu *Błękitnej Wioski* w formie listów wyrazili między innymi:

- Prof. dr hab. Andrzej Prejs - Dyrektor Instytutu Zoologii Uniwersytetu Warszawskiego,
  - Prof. dr hab. Zbigniew Witek - Morski Instytut Rybacki w Gdyni,
  - Prof. dr hab. Jerzy J. Parysek - Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu,
  - Dr Anna Kalinowska - Dyrektor Centrum Badań nad Środowiskiem Przyrodniczym, Uniwersytet Warszawski,
  - Dr Grzegorz Soszka - członek Sekcji Biologii, Komitetu Badań Morza Polskiej Akademii Nauk,
  - Dr Bogusław Nedosyto - Klinika Dermatologii Akademii Medycznej w Gdańsku,
  - Dr Tadeusz Zaleski - Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki Uniwersytetu Gdańskiego,
  - Przedstawiciele Pomorskiego Towarzystwa Przyrodniczego „Zdrowy Gdańsk”,
  - Pracownicy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku,
  - Zespół Kancelarii Prawniczej „Olgięd Koprowski & Partnerzy” w Sopocie,
  - Redakcja miesięcznika „Poznaj Świat”
- oraz 15 osób prywatnych.

8. ANALIZA ZEBRANYCH OPINII I WNIOSKÓW

8.1. WYNIKI SPOTKAŃ KONSULTACYJNYCH

Charakteryzując pod względem frekwencji i przebiegu poszczególne spotkania konsultacyjne można w syntetyczny sposób wyciągnąć następujące wnioski:

- Spośród 5. spotkań, dwa przeszły praktycznie niezauważone, przy małym zainteresowaniu mieszkańców i pojedynczych osobach uczestniczących w dyskusjach (Władysławowo - 14 osób uczestniczących w spotkaniu, Puck - 6 osób uczestniczących w spotkaniu). Uczestnicy spotkania we Władysławowie jednoznacznie poparli projekt *Błękitnej Wioski* wraz z *Morświnarium*.
- Dwa spotkania zgromadziły uczestników, zainteresowanych projektem głównie z racji zawodowych: w Helu (40 osób); w gronie zwolenników projektu znaleźli się przedstawiciele różnych środowisk zawodowych, natomiast przeciwnicy *Morświnarium* to głównie rybacy. W Gdyni (19 osób między innymi ze środowiska Uniwersytetu Gdańskiego) - to zwolennicy projektu.
- Natomiast jedno spotkanie (Jastarnia; 122 osoby na liście obecności, ale było więcej obecnych) zgromadziło przede wszystkim rybaków i ich rodziny, którzy wyrażali sprzeciw wobec budowy *Morświnarium*. Pozostałe elementy projektu: *Bałtycka osada*, *Park wydmowy* i *Aqua-labs* nie budziły istotnych zastrzeżeń uczestników tego spotkania.

Spotkania konsultacyjne w Helu, Pucku i Władysławowie oraz Gdyni miały odmienny charakter niż spotkanie w Jastarni. Podczas spotkań w trzech pierwszych wymienionych miejscowościach, dyskutowano o różnych aspektach projektu *Błękitnej Wioski*, akceptując różnice poglądów i stanowisk, w tym także w odniesieniu do realizacji *Morświnarium*. W Helu i Jastarni ujawniło się wśród oponentów *Morświnarium* nie poparte faktami przekonanie, że:

- budowa *Morświnarium* jest krokiem ku kolejnym restrykcjom i ograniczeniom wobec rybołówstwa na Zatoce Puckiej,
- konieczność ochrony morświna jako gatunku oraz ochrona siedlisk (wybranych akwenów Zatoki Puckiej) jest spowodowana obecnością Stacji Morskiej UG w Helu, a nie obiektywnymi przesłankami, przepisami polskiego prawa ochrony przyrody oraz polityką ekologiczną Unii Europejskiej,
- ochrona przyrody Zatoki Puckiej oraz wybranych gatunków fauny prawnie chronionych (np. fok, morświnów) może być realizowana na warunkach gwarantujących możliwość prowadzenia rybołówstwa.

Wyjaśnienia merytoryczne przedstawicieli Uniwersytetu Gdańskiego w wymienionych kwestiach nie były przyjmowane przez oponentów *Morświnarium*.

Natomiast spotkanie w Jastarni, najostrzej ujawniło ekonomiczne obawy części rybaków Zatoki Puckiej oraz brak zrozumienia wymogów ochrony zasobów i walorów przyrodniczych w związku z członkostwem naszego kraju w Unii Europejskiej. Wymienione

kwestie mają zasadniczy wpływ na postawy protestujących rybaków przeciw budowie *Morświnarium*, chociaż nie mają one żadnego związku przyczynowego ani związku czasowego z tym projektem. Ograniczenia w rybołówstwie oraz wymagania ochrony przyrody (w tym m.in. morświna) wyprzedziły o wiele lat ewentualną realizację projektu *Błękitnej Wioski* i nie mają nic wspólnego z konsultowanym projektem Uniwersytetu Gdańskiego. Wynikają z powszechnie obowiązującego prawa krajowego (ustawa o ochronie przyrody oraz przepisy wykonawcze) i międzynarodowego.

Równocześnie, mimo że w Jastarni najostrzej wyrażano sprzeciw wobec *Morświnarium*, to właśnie podczas tego spotkania potwierdzono (poprzez między innymi stanowisko Starosty Puckiego) możliwość podjęcia rozmów przez przedstawicieli środowisk samorządowych, zawodowych i Uniwersytetu Gdańskiego, dla wyjaśnienia kontrowersji związanych z rozbudową Stacji Morskiej UG w Helu.

8.2. WYNIKI KONSULTACJI BIERNYCH

Jak na szeroko zakrojoną akcję informacyjną prowadzoną za pośrednictwem mediów w województwie pomorskim oraz z dużo mniejszym natężeniem na terenie całego kraju, to wpłyniecie 95. wypełnionych anonimowo ankiet oraz 25. listów elektronicznych jest ewidentnym dowodem zarówno niskiej aktywności społecznej jak i niskiej świadomości ekologicznej. Niezależnie na ile reprezentatywne są wypowiedzi uczestników ankiet, wśród których w mniejszości znajdują się uczestnicy spotkań konsultacyjnych, ankietowani jednoznacznie poparli realizację projektu *Błękitnej Wioski*. Uczestnicy ankiety reprezentujący szerokie spektrum środowisk społecznych oraz zawodowych, w zdecydowanej większości akceptują projekt *Błękitnej Wioski*. Blisko 90-procentowy poziom akceptacji dotyczy *Morświnarium*. Pozostałe części projektu uzyskały poparcie ankietowanych na poziomie 90 - 95 procent (anonimowe ankiety).

Jeszcze wyższy wskaźnik poparcia projektu uzyskano w listach przesłanych drogą elektroniczną przez przedstawicieli środowisk zawodowo związanych z ochroną środowiska.

9. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

- Projekt *Błękitnej Wioski* - jako koncepcji rozbudowy Stacji Morskiej Uniwersytetu Gdańskiego w Helu jest popierany przez zdecydowaną większość uczestników konsultacji i ankietowanych osób. Projekt popierają władze samorządowe Helu i znaczna część mieszkańców miasta oraz przedstawiciele prawie wszystkich środowisk zawodowych i społecznych z innych miejscowości Powiatu Puckiego oraz innych miejscowości Pomorza.

- Przeciwno jednemu z elementów projektu *Błękitnej Wioski - Morświnarium* na Zatoce Puckiej - aktywnie protestuje część rybaków z Jastarni, Kuźnicy i Helu, przy poparciu niektórych przedstawicieli władz samorządowych: Starostwa Puckiego i Miasta Jastarni.
- Za realizacją projektu *Błękitnej Wioski* wypowiedzieli się pracownicy wielu instytucji i placówek naukowo-badawczych, w tym Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni i innych.
- Przedstawiciele władz Uniwersytetu Gdańskiego podczas konsultacji zaaprobowali wspólne wypracowanie protokołu „zgodności i rozbieżności”, rejestrującego listę problemów, w których opinie: władz samorządowych, przedstawicieli różnych środowisk (w tym rybaków) oraz władz Uniwersytetu Gdańskiego są zbieżne oraz zawierającego listę tych problemów - w których opinie są rozbieżne. Może on stanowić podstawę rozpoczęcia rozmów między przedstawicielami stron zainteresowanych projektem *Morświnarium* w Helu. Grupa negocjacyjna ma powstać pod patronatem Starosty Puckiego Pana Artura Jabłońskiego i być uzupełniona o przedstawicieli Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwa Środowiska.